

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Щынэгъончъэным иофыгъохэм атегушылагъэх

Терроризмэм пэшйеклогъэнымкIэ комиссиерэ республикэм и оперативнэ штабрэ зичэзыу зэхэсыгъоу тыгъуасэ ялагъэм тхьамэтагъор щызэрихьагъ Адыгэ Республикэм и Лышхъхъу ТхьакIушынэ Аслъан.

Ащ хэлэжыагъэх АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, федеральнэ инспектор шхьалэу Лылуужу Адам, вице-премьерэу Наталья Широковар, АР-м и прокурор шхьалэу Василий Пословскэр, республикэм ихэбзэушхьэмкIо кыулыкхуэм ыкIи муниципальнэ образованийхэм япашэхэр, нэмыкIхэри.

Апэрэ Иофыгъоу кьэзэрэу-гъоигъэхэр зытегушылагъэхэр транспорт инфраструктурэм ипсэуалэхэр щынэгъончъэу щытынхэм фэлорышлэшт Иофтхьабзэ тедзэхэм язэхэщэн ары. Мыщ фэгъэхьыгъэу кьэгушылагъ АР-м псэолъэшлынмкIэ, транспортымкIэ, псэуалэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хьызмэтхэмкIэ иминистрэ игуадзэу Хьаткьо Рэмэзан. Ащ

кызыэриуагъэмкIэ, террористическэ актхэр кьащыхунымкIэ анахь шынагъо зыдэщылэхэм ащыщых зэлухыгъэ Iахъзэхэлъ обществэу «Урысыем имэшлоку гъогухэр» зыфилорэм и Темыр-Кавказ кьутамэ икыулыкху хэхьэрэ псэуалэхэр. Ахэм кьахеубытэ мэшлокугъоу вокзалэу «Мыекьюапэр». Мыщ кьео-лэрэ цыфхэм ящынэгъончъагъэ кьэушхьэмгъэным фэшI ащ ичIэхьапIэ дэжэ стационар детекторхэр шагъэуцугъэх, хэушхьафыкIыгъэ ухъазырыныгъэ зыIэкIэлъ специалистхэм кьагъэгъунэ. 2014-рэ илгэсым кышгэгъагъэу транспорт полицием иофышIэхэм мы чыплэм кыулыкхур зэрэщыхьы-щыгъэр зэтырагъэуцожьыгъ. Зэлухыгъэ Iахъзэхэлъ обществэу «Автовокзалхэм ыкIи авто-

станциихэм яобъединение» хэхьэрэ псэуалэхэр щынэгъончъэу щытынхэм пае ахэм видеорекамерэхэр ахагъэуцугъэх. НэмыкI кьалэ е шьолъыр кло-нэу фаехэм вокзалым, авто-станцием, автокассэм билет кьащэщэфы зыхьукIэ ахэр зы-щыщыр кьэзыушхьыагырэ тхы-лър кьагъэлъэгъон фае. Пас-сажырым фэгъэхьыгъэ кьэба-рыр нэужым федеральнэ упол-номоченнэ кыулыкхум IэкIэхьэ.

Террористическэ актхэр кьэ-мыхъунхэм, цыфхэм ящынэгъончъагъэ кьэушхьэмгъэным апае тикъэлэ шхьалэ иавто-мобиль ыкIи мэшлокугъоу вок-залхэм кьауалэхэрэр полици-ем икыулыкхушIэхэм зэрауплъэ-кIухэрэр, ащ шлогъэшхо кьы-зэритырэ кьыуагъ АР-м хэ-гъэгъу клоцI ИофхэмкIэ иминист-рэу Александр Речицкэм.

Мыекьюапэ ивокзалхэм язы-тет нахьышIу шыгъэным, ящы-кIэгъэ техникэмкIэ зэтэгъэпсы-хьэгъэнхэм фэшI мы аужырэ уахътэм республикэм шашла-гъэр зэрэмымакIэр АР-м и Лы-шхъхъэ кыхигъэщыгъ. Ау ащ даклоу джыри щыкIэгъабэ зэ-рэщылэми кьэзэрэушхьэмгъэным аналэ тыраригъэдзагъ. Анахъэу зэлухыгъэ Iахъзэхэлъ обществэу «Урысыем имэшлоку гъо-гухэр» зыфилорэм и Темыр-Кавказ кьутамэ ипашэхэм

(ИкIэху я 2-рэ нэклуб. ит).

МЭЛЫЛЪФЭГЪУМ и 12-р — ХРИСТОС КЪЫЗЫХЪУГЪЭ МАФ

Мыекьюапэрэ Адыгеимрэ я Епископэу Тихон фэкло

Лытэныгъэ зыфэсшырэ Зиусхьаныр! О пшхъэкли, православнэ диныр зылэ-жырэ пстэуми тышфэгъушIо Христос кы-зыхъугъэ мэфэ нэфым фэшI!

Мы мэфэкIым цыфхэм агу фэбагъэ кы-релъхъэ, шу ашIэным фегъэчэфых, чыплэ зэжъу ифэгъэ цыфхэу кьин зылэгъухэрэм Iэпылэгъу араты ашIоигъоу ешых, гугъа-плэ кьахельхъэ.

Цыфым хэлъ шуагъэхэм япхыгъэ мэфэ-клэу Пасхэм мамырныгъэм, щылэкIэшIум кыфелэтых.

Адыгеим щыпсэурэ цыф лъэпкхэм зэ-гурылоныгъэ азыфагу илпыным, ти Хэгъэ-гушхоу Урысые Федерацием нахьышIум

ыльэныкьокIэ зэхьокIыныгъэу фэхьущтхэм кьызырафилэтыштхэм тицыхъэ тель.

Лытэныгъэ зыфэсшырэ Зиусхьаныр, тыгу кыддэлэу О пшхъэкли, Адыгеим щы-псэурэ пстэуми тышфэлъаю псауныгъэ пытэ шьуилэнэу, мамыр ошьогур шуашхъагъ итынэу ыкIи мэфэкIым шьугухэр кыIэтынхэу!

Христос кызыхъугъэ мэфэкл нэфым фэшI зэкIэми тышфэгъушIо!

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо
Совет — Хасэм и Тхьаматэу
Владимир НАРОЖНЫЙ

НЕПЭ КЪЫХЭТЫУТЫХЭРЭМ АЩЫЩХЭР:

Я 3-рэ нэклубгъор

Урысыем щыкьэбархэм, кьуаджэу Хьалгъэ-кьуае щылэжырэ кIэлэгъаджэу ГьукIэлI Асыет и ИофшIакIэ кьатегушыгъэ.

Я 4-рэ нэклубгъор

Шэуджэн районым щыпсэурэ фермер цIэры-лоу Отэщыкьо Аслъан фэгъэхьыгъ.

Я 5-рэ нэклубгъор

ТекIоныгъэм ия 70-рэ илгэс ипэгъокIэу Адыгэ-кьалэ щызэрахьэрэ Иофтхьабзэхэр.

Я 6-рэ нэклубгъор

Мэджэджэ Мэдинэ итхыгъэхэм ащыщхэр.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ и Указ

ЩытхьуцIэу «Адыгэ Республикэм
народнэ гъэсэнныгъэмкIэ
изаслуженнэ ИофышI» зыфилорэр
Р. А. Пчыхъэлыкьом фэгъэшхошэгъэным ехьылагъ

Гъэсэнныгъэм ыльэныкьокIэ гъэхьагъэхэр зэрилэхэм ыкIи илгэсыбэ хъугъэу Иоф зэришлэрэм афэшI щытхьуцIэу «Адыгэ Республикэм народнэ гъэсэнныгъэмкIэ изаслуженнэ Ио-фышI» зыфилорэр Пчыхъэлыкьо Рае Ахьмэд ыпхьум — егъэджэн Иофым иветеран фэгъэшхошэгъэныу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан
кь. Мыекьюапэ,
мэлылфэгъум и 9, 2015-рэ илгэс
N 50

Иофтхьабзэу «ПсыкьэкIуапI»

Хабзэ зэрэхъугъэу, муниципальнэ образованиеу «Кьалэу Мыекьюапэ» 2015-рэ илгэсым мэлылфэгъум Иофтхьабзэу «ПсыкьэкIуапI» зыфилорэр щызэ-шIуахы.

Ащ гухэлъ шхьалэу илэр мэшлогъэкIосэным фытегъэпсы-хьэгъэ псэуалэхэу муниципальнэ образованием итхэм язытет зэгъэшлэгъэныр, джащ фэдэу машом игъэкIосэнкIэ псыкьэкIуапIэу щылэхэм яклурэ гъогухэр зыфэдэхэр, машлогъэкIосэ автомобильхэр зыща-гъэуцухэрэ чыплэхэр уплъэкIу-гъэнхэр ары.

ПсыкьэкIуапIэхэр зэщыкьуа-гъэхэ зыхьукIэ, машом игъэкIосэн бэкIэ нахь кьин мэхьу, ащ фэдэ ошIэ-дэмышлэгъэ Ио-фым икIэхуххэри дэгъэзыжы-

гъуаех. Мы Иофыгъохэм афэгъэ-зэгъэ чыплэ подразделением икьутамэу кьалэу Мыекьюа-пэ щылэм иофышIэхэм хэукьо-ныгъэхэр кызыыхагъэшхэкIэ, Урысые Федерацием ихэбзэ-гъэуцугъэ тегъэпсыхьагъэу ахэм адзэекIох ыкIи шыкIагъэхэр да-гъэзыжынынхэм пае Иофыгъохэр адызэрахьэх.

Лыплъэн ИофшIэным ичы-плэ подразделениемхэм якьу-тамэу кьалэу Мыекьюапэ щылэм иофышIэу, хэгъэгъу клоцI кыулыкхумкIэ старшэ лейтенантэу Р. А. КУШЬУ

Шуагъэ къытыным фэш

Программэу «Доступная среда» зыфиорэр зэрагъэцэкIэрэм фэгъэхьыгъэ Iэнэ хъурае къалэу Мыекъуапэ мэлыльфэгъум и 8-м щыкIуагъ. Iофтхьабзэм изэхэщэн кIэщакIо фэхьугъэр Адыгэ Республикэм и Народнэ фронт ары.

Iэнэ хъураем иофшIэн хэлъжагъэх Адыгэ Республикэм и вице-премьерэу Наталья Широковар, программэу «Доступная среда» зыфиорэр зыгъэцэкIэрэ министрствэхэмрэ ведомствэхэмрэ ялыкIохэр, экспертхэр, Урысые народнэ фронтым иреспубликэ къутамэ хэтхэр, республикэмкIэ сэкъатныгъэ зилэхэм яобщественнэ организациехэм ялыкIохэр. Зэхэсыгъом Iофыгъо шъхьалэу къыщалэтыгъэр программэу «Доступная среда» зыфиорэм къыдыхэлъытагъэу Адыгеим щызэрахьэрэ Iофтхьабзэхэм шуагъэу къатырэр, мылъэныкъомкIэ щылагъэу цыIэхэр ары.

Бюджет ахъщэм игъэфедэнкIэ щыкIэгабэ зэрэщылэр зэхэсыгъом къыщалауагъ. Программэу «Доступная среда» зыфиорэм ипхырыщынкIэ гугъуемыллыныгъэ къызэрэзхагъафэрэмкIэ щысэ зауэ къахыгъ. Мы IофыгъомкIэ доклад къэзышыгъэр сэкъатныгъэ зилэу, экспертэу, Адыгеим и Народнэ фронт хэтэу Дмитрий Малина ары.

Ащ къызэриуагъэмкIэ, гъогу зэхэкиплэ зауэ Мыекъуапэ щагъэпсы зэхъум, сэкъат-

ныгъэ зилэхэр зэрагъэгозэрэ тамыгъэхэр тэрэзэу атырагъэуцауагъэп. ДэкIояплэхэм яшынкIэ шапхъэхэр икIоу къызэрэдамыллытагъэм, нэфрыгуазэхэм адэжъ щыт пкъыгъохэу дэу зэхэзыыхэрэм макъэ ягъэлугъэным фытегъэпсыхагъэхэм тэрэзэу Iоф зерамышIэрэм зэригъэгумэкIыхэрэм ягугъу къашыгъ.

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэ кIэ и Министерствэ исайт 2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ къулыкIоу «Социальнэ такси» зыфиорэм Iоф ышIэу къэбар къыхъэгъагъэми, сэкъатныгъэ зилэхэм непэ ащ фэдэ фэлорашIэхэр зэрафамыгъэцэкIэрэр зэхэсыгъом къыщалауагъ. Адыгэ Республикэм и вице-премьерэу Наталья Широковар зэхэсыгъом хэлэжагъэхэр зэригъэгугъагъэхэмкIэ, сэкъатныгъэ зилэхэм атегъэпсыхъэгъэ транспорт мы охътэ благъэм зэрагъэгъотышт ыкIи фэе пстэуми ар къызфагъэфедэн альэкIышт.

Программэу «Доступная среда» зыфиорэм къыдыхэлъытэгъэ Iофтхьабзэу агъэцэкIэхэрэм нахьыбэу шуагъэ къатыным пае Адыге-

им и Народнэ фронт хэтхэм игъоу альэгъу:

— сэкъатныгъэ зилэхэм яшIоигъоныгъэхэр къыдалытэгъэ, программэу «Доступная среда» зыфиорэмкIэ Iофтхьабзэу зэрахьаштхэр рахъу-хьанхэу;

— сэкъатныгъэ зилэхэр пэрыохъу щымылэу предпринимательхэм япсэуальэхэм якIолэнхэм иамал зэхэщэнэу;

— автомобиль гъогухэм яшIынкIэ ыкIи ягъэцэкIэжынкIэ проект-сметэ документациер сэкъатныгъэ зилэхэм атедытэгъэ шапхъэхэм ате-тэу къагъэхъазырынэу.

Урысые народнэ фронтым ишъолпыр къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ащ пае эксперт куп зэхичэнэу рехъухъэ. Сэкъатныгъэ зилэхэр ары а купым хэтыштхэр. Ахэр къэлэ инфраструктурэмрэ социальнэ мэхъанэ зилэ псэуальэхэмрэ яуплэкIун епхыгъэ Iофтхьабзэхэм ахэлэжъэщтых.

Урысые народнэ фронтым ишъолпыр штабэу Адыгэ Республикэм щылэм хэтэу, АдыгеимкIэ сэкъатныгъэ зилэхэм я Союз итхьаматэ игуадзэу Арина Ефимовам сэкъатныгъэ зилэхэм ацIэкIэ зэхэсыгъом икIоухым Адыгэ Республикэм ипашэхэм зафигъэзагъ, сэкъатныгъэ зилэхэм яшIэ хэмылэу ахэм афэгъэхьыгъэ Iофтхьабзэхэр зерамыхъанхэу, мылъэныкъомкIэ зэпхыныгъэ пытэ зэдырялэнэу клэлэлугъ.

хэу Адыгеим ичIыплэ дахэхэр шу зылъэгъухэрэм ащыщ альпинист цIэрылоу Максим Богатыревыри.

Мэлыльфэгъу мазэр екIыфэкIэ туробъектэу «Терем у реки» зыфиорэм иофышIэхэмрэ чIыопсыр къэзыгъэгъунэрэ ыкIи зикIэсэ цIыфхэр зыхэхъэхэрэ клубым хэтхэмрэ Iофтхьабзэу зэфэшхьафхэр псэупIэу Каменноостскэм къыхиубытэрэ чIыгухэм ыкIи ащ къыпэгъунэгъу чIыплэхэм ащызэшIуахыщтых.

— Бизнесым имызакъоу, тыкъэзыуцухъэрэ дунаим икIэу хъумэнрэ игъэкъэбзэнрэ зымылкъу хэзылхъэрэ цIыфхэри тиеспубликэ зэрихэр сигуапэ, — ело Максим. — Тызэгъусэу къушхъэхэу Унэ-Козрэ Азиш-Таурэ ахэт псынэкIэчхэр дгъэкъэбзагъэх. ЯкIолэрэ гъогухэм ащызэлукIэгъэ пыдзафэхэмрэ чыгъ тхьапэхэу ос чIэгъым щышъугъэхэмрэ къэтыгъоигъэх ыкIи къыхэтхыгъэх.

Тапэки IофшIэн гъэнэфэгъэхэр агъэцэкIэнхэу тыраубытагъ. КъыкIэлъыкIорэ шы-хьафшыгъом Каменноостскэм чыгъхэр бэу щагъэтыс-хьащтых.

(Тикорр.).

Щынэгъончъэным иофыгъохэм атегущылагъэх

(ИкIаух).

япшэрылхэр зэрэзэшIуахырэм ыгъэрэзагъэп.

— Вокзалым зы нэгырэ нэмылэми къеоллагъэмэ, ащ ищынэгъончъагъэ ухъумагъэ зэрэхъуштым тыналэ тедгъэ-тын фэе. Ау ащ фэгъэзэгъэ къулыкIухэм ялофшIэн икIу фэдизэу агъэцакIэу пфэлощтэп. Мыекъопэ мэшIокугъогу вокзалым тет видеокамерэхэм япчъагъэ хэдгъэхъоным, щы-кIагъэу щылэхэр дэдгъэзы-жынхэм мэхъанэшхо иI. ГумэкIыгъоу къэуцухэрэм язэшIохын неущ е къыхащт илъэ-сым тымыхъхэу непэ щыд-гъэзыенхэм, зэшIотхынхэм зы-фэдгъэсэн фэе, — къылуагъ ТхьакIушынэ Аслъан.

Мыщ дэжъым КъумпIыл Мурат къызэриуагъэмкIэ, мэ-шIоку псынклэу «Ласточка» зыфиорэр джырэблагъэ тигъогухэм къатехьащт. Ащ Мые-къуапэрэ хы ШIуцIэ Iушъомрэ зэрипхыщтых. Ащ ишIуагъэкIэ тикъэлэ шъхьалэ ивокзал къе-олэрэ цIыфхэм япчъагъэ хэп-шыкIэу хэхъошт.

Терроризмэм пэшIуеклогъэ-ным фытегъэпсыхъэгъэ меж-ведомственнэ планэу 2013 — 2018-рэ илъэсхэм атедытагъэр республикэм шыгъэцэкIагъэ зэрэхъурэм зэхэсыгъом хэлэ-жагъэхэр нэужым тегушыла-гъэх. АщкIэ Iофэу ашIэрэм къытегушылагъэх министрэу Александр Речицкэмрэ АР-м лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэ-ралхэм ащыпсэурэ тилъэп-къэгъухэм адырялэ зэпхыны-гъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет итхьа-

матэу Шхъэлэхъо Аскэррэ. Джащ фэдэу терроризмэм пэшIуеклогъэнымкIэ комиссиеу Джэджэ ыкIи Кошхъэблэ рай-онхэм ащылэхэм япшэрылхэр зэрэзэшIуахырэм иофы-гъуи зэхэсыгъом къыщалэ-тыгъ. Ащ фэгъэхьыгъэу къэ-гушылагъэх мы муниципаль-нэ образованиехэм япашэхэу Виктор Пукличрэ Хьамырзэ Зауррэ.

Гъэсэнныгъэм иучреждение-хэу Адыгеим итхэр щынэгъон-чъэным ишапхъэхэм зэради-штэхэрэм епхыгъэ уплэкIун-хэм зэфэхьысыжъэу афэхъу-гъэм В. Пословскэр клэкIэу къытегушылагъ. Гушылэм пае, Мыекъуапэ дэт гурыт еджэ-пIи 4-мэ ыкIи клэлэцIыкIу Iы-гъыпIи 5-мэ щынэгъончъэным ипаспортхэр агъэхъазырыгъэ-хэп, еджаплэхэм ащышхэр икIу фэдизэу къэшIыхъагъэхэп, ме-дицинэ оборудованиер, Iэмэ-псымэхэр зыфимыкIухэрэ е зымылахэхэр ахэтых, нэмыкI хэукъоныгъэхэри щылэх. Ахэр зэкIэ охътэ клэкIым дэгъэзы-жыгъэнхэ зэрэфаем къыкIигъэ-тхыгъ.

— Тизэхэсыгъохэм унашъоу ащытшIыхэрэр зэкIэ шIокI имылэу дгъэцэкIэнхэ фэе. Ар къызгурымылохэрэм е зыщы-зидзыехэрэм пытагъэ хэлъэу пшъэдэкIыжъ ядгъэхьышт. Арышъ, Iофыр ащ нэтымыгъэ-сэу, шхъадж зыфэгъэзэгъэ лъэныкъомкIэ ипшъэрылхэр зэригъэцэкIэщтым, шуагъэ къызэрихьыштым пылпын фэе, — къылуагъ IкIаухым ТхьакIу-шынэ Аслъан.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

ИпIалъэм альагъэлэсыгъэх

ПенсиехэмкIэ фондым и Къутамэу Адыгэ Респуб-ликэм щылэм ипIалъэм ехъулэу гъэтхэпэм пенси-ехэри пособиехэри афигъэнэфагъэх ыкIи зэпыугъо фэмыхъоу аритыгъэх.

2015-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м ехъулэу ПенсионехэмкIэ фондым ылъэныкъокIэ икIэу пенсиехэр ыкIи пособиехэр зэратэу тиеспубликэ исхэм япчъагъэ мини 124-м нэсы-гъагъ. Ар республикэм щы-псэухэрэм япроцент 27,6-рэ

мэхъу. Ахэм ясчэтхэм гъэтха-пэм ПенсионехэмкIэ фондым иреспубликэ Къутамэ сомэ миллиардрэ миллион 457,8-м ехъу аригъэхъагъ.

ПенсиехэмкIэ фондым и Къутамэу Адыгэ Респуб-ликэм щылэм ипресс-къулыкIу

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэу И. Шъ. Цэим ыцIэ зыхьырым иофышIэхэм лъэшэу гухэкI ащыхъугъ Хэхш Шыхьамызэ Пшыхъыжъ ыкъом идунай зэрихъжыгъэр ыкIи ащ иунагъорэ илахьылхэмрэ афэтхъаусыхэх.

«Сабыим цыхъэ кӕыпфишын фӕе»

Еджапӕм ичӕхъагъу кӕмысызӕ, зисабыйхӕр ащ апӕрӕу клошт ны-тыхӕр клӕупчӕхӕу рагъажӕ мыгъӕ зыштӕшт клӕлӕегъаджӕхӕм анахъ дӕгъум. Ар еджапӕр инӕу, зӕштӕгъум класс пчӕагъӕ чӕхъӕмӕ ары. Ау кӕоджӕ еджӕплӕ цыклоу апӕрӕ классӕу зы нахыбӕ зычӕмысым клӕлӕегъаджӕхӕм уахӕдӕн плӕкырӕп, уинасыпмӕ дӕгъум утӕфӕн.

Гъукӕлӕ Асыет зытефӕрӕ ны-тыхӕр клӕгъожхӕрӕп. Зыщищы-кӕагъӕм пхъӕшагъӕр кӕыхӕфӕн елӕкы, ащ даклоу гукӕгъушхо сабийхӕм афыри. Ригъӕджӕрӕ клӕлӕцыкӕлӕхӕр зӕклӕми анахъ шхъалӕу, ахӕм ялоф пстӕ-уми апшӕу ащ елӕйтӕ.

Адыгӕ клӕлӕегъаджӕ колледжым ыуж Мыекъуапӕ дӕт клӕ-лӕцыкӕлӕ ыгъыплӕхӕм Асыет

лоф ащишлагъ. Етӕнӕ икъуа-джӕу Хъалӕкъуае кӕыгъӕз-жыгъӕу ублӕплӕ классхӕм лоф ащешӕ. Мыгъӕ ятӕнӕрӕ клас-сыр ылыгъ, нӕбгырӕ 15 ащ шеджӕ.

— Мы еджапӕм сызылутым кӕышегъажӕгъӕу ублӕплӕ клас-схӕр тфӕгъогогъо кӕязгъӕухы-гъӕх. Мыхӕр яхӕнӕрӕх, — кӕ-луатӕ клӕлӕегъаджӕм. — Клӕл-

цыкӕлӕхӕр зӕклӕри еджӕным фӕцагъӕх, ащ тегъӕпсыхъагъӕ-хӕу шытых. Еджӕнымклӕ зӕнӕ-кӕокъух. Шъугъон хӕмылӕу зӕ-нӕкӕокъунхӕм фӕсӕгъасӕх.

Нӕбгырӕ 15-у классым исым шыцӕу 5-р дӕгъу дӕдӕу, 5-р дӕгъу еджӕх, адритфым пред-мет заулӕхӕмклӕ оценкӕу «3-р» кӕахӕфӕ. Клӕлӕцыкӕлӕхӕр аныбжӕ елӕтыгъӕу предметхӕмклӕ

олимпиадӕхӕм, нӕмыкӕ зӕнӕкӕо-къухӕм, проектхӕм ахӕлажӕх. Гушылӕм пӕе, «Сиунагъу» зы-филорӕ проектым сабийхӕм яунагъо имызакъоу, ащ имыс ялахылхӕри кӕыхагъахъӕхӕзӕ, материал гъӕшлӕгъонхӕр кӕагъӕ-хъазырыгъӕх. Шъыпкӕ, янӕ-ятӕхӕри кӕаделӕгъӕх, ау ащ зыпарӕ мыхъун хӕлӕп. Сабыим имызакъоу, зӕрӕунагъоуи лоф-шӕным кӕыхӕлӕжӕагъ.

Асыет илофшӕнклӕ анахъ мӕ-хъанӕ зӕритырӕмклӕ сеупчӕи.

— Плуныгъӕмклӕ, гъӕсӕны-гъӕмклӕ анахъ мӕхъанӕ зилӕр сабыим цыхъӕ кӕыпфишынӕр ары. Клӕлӕцыклоу непӕ гъӕцӕ-клӕныр кӕззымышыгъӕм «Ты-сыжъ, Аслъан, «2» пфӕсӕгъӕ-уцу» егъашлӕм еслӕуагъӕп. Гъӕ-цӕклӕныр кӕызклӕмышыгъӕр зӕсӕгъашӕ, сыделӕ, ыгу кӕы-зӕрӕдӕсцӕещтым сыпылӕ, — ело клӕлӕегъаджӕм.

Асыет ылорӕм демыгъӕштӕн плӕкӕлыштӕп, сыда плӕмӕ са-быим ипсауныгъӕ, ипсихикӕ зӕ-щымыкӕонымклӕ ублӕплӕ клас-сым щӕзыгъаджӕхӕрӕр зӕрӕ-фыщытым мӕхъанӕшхо ил. Еджа-плӕм кӕӕклон фалӕу зышлырӕри, ащ фӕмыежыным нӕзыгъӕсын зылӕкыштыри клӕлӕегъаджӕр ары.

Асыет илофшӕн кӕӕралыгъом

осӕ гъӕнӕфагъӕ кӕыфишлыгъ. Ар УФ-м общӕ гъӕсӕныгъӕмклӕ илофышлӕ гъӕшулагъ, АР-м и Къӕралыгъо Совет — Хасӕм, АР-м гъӕсӕныгъӕмрӕ шӕныгъӕм-рӕклӕ и Министерствӕ, Адыгӕ-кӕалӕ гъӕсӕныгъӕмклӕ игъӕло-рышлӕплӕ ящытхъу ыкли рӕзӕ-ныгъӕ тхылхӕр кӕыфагъӕшхо-шагъӕх.

Кӕлӕегъаджӕм ригъаджӕхӕ-рӕм творческӕ гупшысакӕ ахильхъаным ыналӕ тет. Сабий-хӕм усӕ цыкӕлӕхӕр зӕхальхъӕх, сурӕтхӕр ашлых. Ащ фӕдӕу усӕ цыкӕлӕхӕм зы кӕахӕтхыгъ. Ар Шумӕн Рӕмӕзанӕ ий.

Ныдӕлфыбз

Синидӕлфыбзӕр адыгабз, Сыбзӕ лӕшӕу сырӕгушхо. Сыбзӕ лӕшӕу шу сӕлӕгъу, Ар сӕ зымы пӕсымышл. Урысыбзи, инджылызбзи Школым тӕ цызӕтӕгъашл. Ины сыхъумӕ ахӕр зӕклӕ Дӕгъоу шӕлӕнхӕу сыклӕхъо-псы.

Ау сӕ сыбзӕр адыгабз, Ар сӕ зымы пӕсымышл. Сянӕм фӕдӕу сыгум ипл Ныдӕлфыбзӕу адыгабз.

СИХЪУ Гоцнагъу.

Сурӕтым итыр: **Гъукӕлӕ Асыет.**

Урысыем щыкӕббархӕр

Къырым урысые лӕапсӕ илӕу ашлы.

Къырым иконституцие Кремлыр езӕ-гъыгъ ыкли мӕлылфӕгъум и 9-м ащ республикӕм конституционнӕ комисси-ер хӕплӕшт. Республикӕм и Лышхъӕ занклӕу хадзыштӕу, джащ фӕдӕу рес-публикӕ парламентым идепутатхӕр фӕдитӕклӕ — нӕбгырӕ 50-м нӕсӕу нахъ макӕ ашылӕштхӕу конституцием ипро-ект егъӕнафӕ. Мыщ дӕжыим партиѳ списокхӕм атетӕу хадзышт депутат-хӕм япчӕагъӕ кӕыцагъӕклӕшт, процент 25-м шлоклӕштӕп. Къырым-тӕтар лӕп-кӕым и Менджлис къылуагъ хабзӕм хӕхъанхӕм фӕшл Къырым щыпсӕурӕ тӕтархӕм амалӕу ялӕхӕр а шапхӕ-хӕм кӕины кӕызӕрашлыхӕрӕр.

Зыщымырӕхъат пляжхӕм «загъӕп-сӕфышт». Урысые турбизнесыр джыри геополитикӕм шӕсы ехъулагъ. Блӕкыгъӕ кӕымӕфӕ лӕхъаным политикӕ мырӕ-хъатныгъӕм ыпкӕ кӕикӕу, кӕызӕрӕ-клӕупчӕхӕрӕм кӕыщыкли, цыфхӕр на-хъыбӕу зыдӕклохӕрӕ пляж лӕныкӕуитлоу Египетымрӕ Тайландрӕ туроператорхӕм ахъцӕ кӕащалӕжыны алӕкыгъӕп. Ащ емылӕтыгъӕу, туристхӕм нахъ ашлогъӕ-шлӕгъон хъугъӕхӕр Вьетнамрӕ Гаоарӕ. Эмиратхӕм афӕдӕу цыфхӕр нахъыбӕу зыдӕклохӕрӕ кӕымӕфӕ зыгъӕпсӕфыплӕу ахӕр хъунхӕ алӕкышт.

Екатеринбург Казань игъогу техъагъ.

Мӕлылфӕгъум и 8-м Екатеринбург икӕлӕ думӕ чыплӕ зыгъӕлорышлӕжыным епхыгъӕ зӕхъокыныгъӕхӕр критикӕм клӕзыгъӕкырӕ джӕпсалӕу Къӕралыгъо Думӕм фӕклорӕр ца-штагъ. Къӕлӕ депутатхӕм зӕралытӕрӕмклӕ, хӕбзӕгъӕуцугъӕм ипроект Урысые Федера-цием и Конституцие еукъо, сыда плӕмӕ кӕлӕ инхӕм ямуниципалитетхӕм япацӕхӕмрӕ пар-ламентхӕм ядепутатхӕмрӕ зӕрӕхадзыхӕрӕм теклыжыгъӕштӕу егъӕнафӕ. А зӕхъокыныгъӕ-хӕм зӕрапӕуцухӕрӕр кӕалуагъ Татарстанрӕ Казаньрӕ яхӕбзӕ пащӕхӕм. Федеральнӕ хӕб-зӕгъӕуцугъӕм ипроект иавторхӕм ащыцӕу, Къӕралыгъо Думӕм идепутатӕу Вячеслав Тимченкӕм кӕызӕрилуагъӕмклӕ, кӕлӕ хабзӕм ехыылӕгъӕ зӕхъокыныгъӕхӕр Урысые Феде-рацием исубъектхӕм япарламентхӕм ащаш-тӕщтых.

Хӕбзӕлахъхӕм рӕхъатныгъӕ ахӕлӕыштӕу агъӕнӕфагъ. Хӕбзӕлахъхӕм яхылыагъӕ илӕ джырӕ лӕагӕплӕр президент хӕдзынхӕр зы-щылӕштхӕ плӕлӕу 2018-рӕ илӕсӕым нӕс кӕгъӕнӕжыгъӕным Правительствӕр фӕхъазыр. Мӕлылфӕгъум и 8-м Дмитрий Медведевым дӕжъ щыклогъӕ зӕлукӕу хӕбзӕлахъ полити-кӕмклӕ 2015 — 2017-рӕ илӕсхӕм ателӕы-

тӕгъӕ лӕныкӕо шхъалӕхӕр гъӕхъазырыгъӕнхӕм фӕгъӕхыгъагъӕм ставкӕхӕр кӕлӕтӕгыӕнхӕм ехыылӕгъӕ клӕщӕкӕлоныгъӕ пстӕухӕри, ахӕм ахӕхъӕ физическӕ лицӕхӕм кӕалӕклӕхъӕрӕ дивидендхӕми хӕбзӕлахъхӕр ателӕхъӕгъӕнхӕм ехыылӕгъӕ предложениеу Минфиным кӕы-гъӕхъазырыгъагъӕри, шыцагъӕзыагъӕх. Эко-номикӕм зӕрӕхӕхъорӕм кӕызӕрӕщыкӕлагъӕмрӕ лӕкыб хӕгъӕу хъугъӕ-шлагъӕхӕмрӕ ямылӕы-тыгъӕу, зыпкытыныгъӕр игъоу алӕгъугъ, приватизациемклӕ планӕу шылагъӕхӕр гъӕрекӕо зӕрӕщытыгъӕм фӕдӕу кӕагъӕнӕжыгъӕх.

Урысыем ипенсие системӕ зыпкытыны-гъӕ хӕлӕу алъытагъ. Пенсие системӕм зып-кытыныгъӕу хӕлӕыр улӕгъӕлӕгъӕным ехыылӕгъӕ лофыгъоу 2014-рӕ илӕсӕым международнӕ страхо-вой компаниеу Allianz зыфилорӕм ригъӕклокыгъӕм хӕлӕжыгъӕ кӕӕрал 50-м азы-фагу Урысыем я 14-рӕ чыплӕр щуибытыгъ. 2011-рӕ илӕсӕым кӕыщыублагъӕу ащ чыплӕу ыуытыштыгъӕр 4-клӕ нахъышлу ышлыгъ, джы рейтингымклӕ Къокыплӕ Европӕм, Азием ыкли Африкӕм арыт кӕӕралыбӕмӕ, джащ фӕдӕу Германием, Францием, Австрием ыкли Бель-гием апӕ ишыгъ. Allianz илыклоу Сергей Лукин зӕрӕхигъӕунӕфыкырӕмклӕ, Урысыем ипенсие системӕ зыпкытыныгъӕрӕ зӕпӕцӕ-чыныгъӕрӕ хӕлӕу алъытӕ.

Сомӕ миллиард 200 аратыштӕу банк-хӕр агъӕгугъагъӕх. Банкхӕм мылӕкоу ялӕм хӕгъӕхъогъӕным клӕдӕу Минӕкономразвити-ер. Лӕпылӕгъоу аратыштыр лӕпкыыр ифӕшъуа-шӕм тетӕу шылӕным телӕытӕгъӕ фондым кӕы-хӕхышт. Министерствӕм зӕрӕцалытӕрӕмклӕ, а ахъщӕр амыгъӕфӕдӕу базовӕ сценариеу хӕгъӕгум имакроэкономикӕ хӕхъоныгъӕ телӕы-тӕгъӕ прогнозхӕу 2017-рӕ илӕсӕым лӕылӕсы-хӕрӕр агъӕцӕклӕжыныхӕ алӕкыштӕп. Шъыпкӕ, Минфинми, аналитикхӕми ащ фӕдӕ зӕкӕуакӕр узышлокы мыхъушт ищыклӕгъӕ лофыгъо дӕ-дӕу мы лӕхъаным алъытӕрӕп. Ахӕм яеп-лӕыклӕклӕ, ифӕшъошӕ шылакӕ ялӕным фӕшл макӕлӕп мылӕкоу кӕалӕжыырӕ.

Урысыем зӕрӕщыгъӕпсыгъӕм фӕдӕу ашышт. Къырым ихӕбзӕ лофышлӕхӕм гъӕ-стыныпхъӕм ыуасӕ регионым кӕышегъӕзыхы-гъӕн ыкли Урысыем зӕрӕщыщытым фӕдӕу шыгъӕн фаеу алъытӕ. Ащ пӕе Къырым Уры-сыем щыц хъужыным ыпӕклӕ рацӕгъӕгъӕ гъӕстыныпхъӕм хӕгъӕхъошт джы экспорт по-шлинӕ пылӕу алӕклӕхӕрӕ гъӕстыныпхъӕр. Ау АЗС-хӕм яоператорхӕм псынклӕу уасӕ-хӕм кӕащыгъӕклӕгъӕным яцыхъӕ телӕп — купышхо хъоу чычӕлӕгъ продукцияр кӕащӕ-фынышъ, хыгъӕхъунӕныкӕом рагъӕолӕным фӕшл чыфӕхӕр агъӕфӕдӕнхӕу ахӕм амал ялӕп.

Зыгъӕхъазырыгъӕр СӔХЪУТӕ Нурбий.

Тхъамафӕм ихъугъӕ-шлагъӕхӕр

Адыгӕ Республикӕм хӕгъӕу клоцӕ лофхӕмклӕ и Министерствӕ кӕызӕритырӕмклӕ, гъӕтхапӕм и 30-м кӕышегъӕжыагъӕу мӕлылфӕгъум и 5-м нӕс республикӕм бзӕджӕшлӕгъӕ 91-рӕ щызӕрахъагъ. Ахӕр: машинӕр рафыжыагъӕу 3, гъӕпцӕагъӕ зыхӕлӕ бзӕджӕшлӕгъӕ 12, тыгъуагъӕхӕу 44-рӕ, нӕмыкӕхӕри. Экономикӕм ылӕныкӕокӕ хӕбзӕгъӕуцугъӕр гъоогогъу 22-рӕ аукъуагъӕу хӕбзӕухъумӕкло къулыкӕухӕм кӕыхагъӕщыгъ. Бзӕджӕшлагъӕ зезыхъӕгъӕ нӕбгырӕ 73-рӕ агъӕунӕфыгъ, зӕхафын алӕкыгъӕр процент 73-м ехъу.

Блӕкыгъӕ тхъамафӕм Адыге-им игъогухӕм хъугъӕ-шлагъӕ 12 кӕатехъухъагъ. Ахӕм зы нӕбгы-рӕ ахӕклодагъ, нӕбгырӕ 17-мӕ шъобжхӕр атешагъӕхӕ хъугъӕ. Ешъуагъӕу рулым кӕрысхӕу во-дитель 60 кӕауытыгъ, гъогуры-кӕлоным ишапхъӕхӕр гъоогогъу 3344-рӕ аукъуагъӕу кӕыхагъӕ-щыгъ.

УФ-м хӕгъӕу клоцӕ лофхӕмклӕ и Министерствӕ иотделӕу Тӕхъу-тӕмыкӕое районным шылӕм икъулыкӕушлӕхӕм гулӕытӕу кӕа-хӕфагъӕм ишлуагъӕклӕ, тыгъон бзӕджӕшлӕгъӕ заулӕ зезыхъӕгъӕ хъулыфыгъӕр кӕауытын алӕ-кыгъ. Мы районным щыпсӕурӕ бзылӕфыгъӕу илӕс 47-рӕ зы-ныбжыым итучан зӕретыгъуагъӕ-хӕм фӕгъӕхыгъӕ кӕӕбар по-лицием ирайон отдел идежур-нӕ часть кӕылӕклӕхъагъ.

Мы охътӕ дӕдӕм хӕбзӕухъу-мӕкло къулыкӕухӕм оператив-нӕ-лӕыхъун лофтхъабзӕхӕр ра-гъӕклокызӕ, гъогум тетӕу клорӕ хъулыфыгъӕм изекӕуакӕ ашломы-тӕрӕзӕу кӕагъӕуцугъ. Ар зау-пӕлӕклум, документхӕр ымылыгъ-хӕу, нӕмыкӕ шъолӕыр горӕм охътӕ гъӕнӕфагъӕм щатхыгъӕу кӕычӕклыгъ, лӕкыб кӕӕралыгъо ицыфӕу агъӕунӕфыгъ. Полицей-скӕхӕм яупчӕхӕм джӕуапхӕр кӕаритыжызӕ, инӕлӕс хъулы-фыгъӕр игъусӕу бзӕджӕшлагъӕ зӕрӕзӕрахъагъӕр кӕафилотагъ. Жыыр кӕззыфырӕ пкыгъоу ту-чаным хӕтыр акъути, ащ гъуа-нӕу фӕхъугъӕмклӕ ихъагъӕх. Чӕ-лӕыгъӕ ахъцӕмрӕ товархӕмрӕ чӕатыгъукыгъӕх. Полицейскӕхӕм нӕужым зӕрагъӕунӕфыгъӕмклӕ,

мы нӕбгыритӕр нӕмыкӕ бзӕ-джӕшлагъӕхӕми ахӕцагъӕх. Гъӕт-хапӕм икыхъӕгъухӕм адӕжъ тучан горӕм етыгъуагъӕх. Зӕра-рӕу ащ рахыгъӕр сомӕ минишӕ лӕчӕагъӕ мӕхъу. Мыхӕм япхыгъӕу хӕбзӕухъумӕкло къулыкӕухӕм уголовнӕ лофхӕр кӕызӕлуахыгъӕх, зӕхӕфынхӕр маклох.

Наркотикхӕр хӕбзӕнчӕу зӕ-зыгъӕгъотыгъӕ, зылыгыгъӕ ыкли ыцӕн гухӕлӕ зилӕгъӕ хъулыфы-гъӕм ылӕныкӕокӕ кӕызӕлуа-хыгъӕ уголовнӕ лофыр УФ-м хӕгъӕу клоцӕ лофхӕмклӕ и Ми-нистерствӕ иотделӕу Мыекъуапӕ цылӕм иследственнӕ подразде-ление зӕхифыгъ. 2014-рӕ илӕ-сым тыгъӕгъӕзӕм оперативник-хӕм пӕшлорыгъӕш лофтхъабзӕ-хӕр рагъӕклокызӕ, тикъӕлӕ шхъалӕ щыпсӕурӕ илӕс 31-рӕ зыныбжӕ хъулыфыгъӕм нарко-тикхӕм алӕныкӕокӕ бзӕджӕ-шлагъӕ зӕрихъӕу кӕӕбар кӕалӕ-клӕхъагъ. Бӕджӕндӕу ыштӕгъӕ унӕу ар зыщыпсӕурӕр кӕызӕ-лӕыхъум, спайс грамм 44-рӕ кӕырагъотагъ. Хъулыфыгъӕм кӕызӕрилотагъӕмклӕ, наркотикыр нӕмыкӕ шъолӕыр горӕм кӕы-щигъотыгъ ыкли ар ежъ ышъ-хъӕклӕ ыгъӕфӕдӕн гухӕлӕ илагъ. Ау псӕуплӕм наркотикӕу кӕы-рагъотагъӕм ипчӕагъӕ, ар зӕр-рӕзӕклоцӕыщыхъагъӕм зӕфӕ-хысыжъ уегъашлы ар ыцӕн гухӕлӕ илагъӕу. Къӕлогъӕн фае хъулыфыгъӕм ащ ыпӕкли мыщ фӕдӕ бзӕджӕшлагъӕ зӕрихъагъӕу зӕрӕщытыгъӕр. Ар наркодиспан-серым иучет хӕтыгъ. Уголов-нӕ лофыр Мыекъопӕ кӕлӕ хы-кумым зӕхифынӕу лӕлагъӕхъагъ.

Къинхэм зыкъаримыгъэуфэу мэпсэу

ЛэжьэкӀо Ӏэпшэ пытэ зилэ фермер цӀэрыӀоу, къуаджэу Мамхыгъэ къыщыхуыгъэу ОтэщыкӀо Аслъан Шэуджэн районым ищытхуу языгъэуагъэхэм зэу ащыц.

Орденэу «Хэгъэгүм ыпашхэ гъэхъагъэу щырилэхэм афэш!» зыфилорэм имедалэу ятӀонэрэ степень зилэр Урысыем и Президентэу Владимир Путиным ащ Кремлым къыщыритыжьыгъагъ. Илъэс зауэлкӀэ узэкӀэлэбэжымэ, Адыгэ Республикэм и ЛӀышхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан республикэм итын анахъ лъапӀэр — медалэу «Адыгеим и Щытхуэзехъ» зыфилорэр ОтэщыкӀо Аслъан къыфигъэшшоагъ. Ахэм анэмькӀэу щытхуэцӀэхэу «Урысыем и фермер гъэшӀагъ», «Адыгэ Республикэм мэкъумэщымкӀэ изаслуженнэ Ӏофыш!» зыфилорэр ащ ӀофшӀакӀэлэ къылэжьыгъэх. Ащ ихъызмэтшӀапӀэ тишӀолыр исocialнэ-экономикэ хэхъоныгъэ ӀахышӀу зэрэхышхуэрэм фэш Адыгэ Республикэм и Президент идипломхэр гъогъуи 8-рэ къыфагъэшшоагъэх. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет, мэкъу-мэщымкӀэ республикэ Министерствэм, районым иадминистрацие я Щытхуу тхылыбэ ОтэщыкӀо Аслъан къыфагъэшшоагъ. Мэкъумэщ артелэу «Былымэхуу» зыфилорэм имеханизаторхэмрэ икомбайнерхэмрэ хыныгъом Ӏлэхъан республикэм мызэу, мытӀоу зэрашхуагъэхэри хэгъэуэфыкыгъэн фае. Ау Аслъан игъэхъэгъэ шхъалэу ылытэрэр иунагъо зыфыщыкӀэ шымылэу зэрэпсэурэр, къуаджэу Мамхыгъэ, къутырхэу Дорошенкэмрэ Михайловымрэ адэсхэм ащыцхуу зичыгу Ӏахылэжьыххэрэм лъытэныгъэшхо, уасэ къызэрэфашырэр ары.

Фермер цӀэрыӀом зэрӀылтэрэмкӀэ, ищыӀэныгъэкӀэ зэкӀэ къыдэхуыгъэр зышӀушӀагъэр янэрэ ятэрэ. Ащ ятэу Юныс илъэс 39-рэ ыныбжыгъэу Хэгъэгүм зоошхом ащи, Ленинградэу къаухуэрэигъэр шхъафит шыжьыгъэным хэлэжьагъ. Инасып къыхы, 1945-рэ илъэсым ащ ядэжъ къыгъэзэжыгъ. Орден, медаль пчӀагъэ къызыфагъэшшоагъэм, Мамхыгъэ гурыт еджапӀэм тарихыыр щаригъэхъыштыгъ. Ишхъэгъусэу Рэбихъатрэ ежыӀррэ кӀэлиплӀэ зэдапӀугъ, алэу тырагъэуцагъ. Аслъан нэмыкӀэу унагъом къыхуыгъагъэх ышнахыкӀэу Руслъан, ышыпхуу нахыкӀэхэу Марыетрэ Нурыетрэ. Зэранахыжым епытыгъэу Аслъан унэгъо Ӏоф макӀэп зэшӀуихынэу къытефэщыгъэр. ОтэщыкӀо Аслъан егугъузэ гурыт еджапӀэм зэрэщеджэщыгъэм имызакоу, культурэмкӀэ Унэм имузыкальнэ кружоки зыщыгъасэщыгъ. Мамхыгъэ дэт гурыт еджапӀэр къызеух нэуж дзэ къулыкӀум ащэш, къалэу Тулэ гъэхъагъэ хэлэу арщехы. ЫлужыкӀэ Тулэ дэт во-

еннэ автомобиль училищым чӀэхъэш, инженер-механик сэнэхъатыр ылэ къырегъахъ. Заочнэу Тулэ дэт кӀэлэгъэджэ институтэу Л. Н. Толстоим ыцӀэ зыхыӀррэи къеухыжы. ӀэнаӀэкӀэ дзэм шылы-кӀотэнэу ащ амал Ӏагъэми, ышырэ ышыпхуэхэмрэ алэу тегъэуцогъэнымкӀэ ны-тыхэм аделэ шӀоигъоу къызыщыхуыгъэу къуаджэм къегъэзэжыш, Шэуджэнхъэблэ автотранспорт предприятием механикэу Ӏохъ. ӀэкӀу тешӀагъэу арырэ ХьакӀэцӀыкӀу Марыетрэ нэуасэ зэфэхъухэш, зыщыӀэныгъэ гъогъу здытэхъэх, унакӀи ашӀы. А лъэхъаным Аслъан район псэолэшӀ организациеим инженер шхъалэу лажъэщыгъ. Янэ-ятэхэм ядунай захъожь нэуж ышнахыкӀэу Руслъан ежы иунагъо къыханэ.

ИцӀыкӀугъом щегъэжьагъэу Аслъан чыгум ылэ хэлэуу къызэрэтэджыгъэр, былымхэм къадекӀокӀыныр зэрӀкӀэсагъэр хэгъэуэфыкыгъэн фае. Ащ ятэжыи мэл мин фэдиз хуэрэ Ӏэхъогъушхо Ӏагъ. Къуаджэм къызегъэзэжымыи Аслъан ӀофшӀэгъу ужим игуапэу хатэм щылажэщыгъ, былымхэм къадекӀокӀыштыгъ. ПМК-м щылажъзэ, КПСС-м ия 22-рэ зэфэс ыцӀэ зыхыштыгъэу колхозым ащ быгъу 15 къыщыӀаригъэтхыкӀи, ыгъэпщэрыгъагъэх. Къоджэдэсыбэмэ афэдэу ащи помидорыр къыгъэкӀыштыгъ. А лъэхъаным лэжьапкӀэ закӀокӀэ ушыӀэн пӀэкӀынуу щытыгъэп. Арэуцтэу умызекӀоу машинэ псынкӀэ къэпщэфын е унакӀэ бгъэпсын амал щылагъэп.

БлэкӀыгъэ ӀлэшӀэгүм ия 90-рэ

Зэрэрайонэу пштэмэ, нахыбэу лэжьапкӀэ къазыщыратырэм ОтэщыкӀо Аслъан ихъызмэтшӀапӀи ахалытэ. Илъэсым къыкӀоцӀ ащ цылэжьэрэ механизаторхэм сомэ мин 300-м ехуу къагъахъэ.

ильэсхэм бэдзэр «реформэхэр» зашӀыхэм, ПМК-м ӀофшӀэнэу ыгъэцӀакӀэрэри, автомобиль пчӀагъэри нахъ макӀэ хуыгъагъэти, Аслъан фермер Ӏофым зыфигъэзэнэу рыхуыгъагъ. Егъэжыгъум бэджэндэу къалихыгъэ чыгу гектар 12-рэ чэмичырэ ныӀэп Ӏагъэр. Ӏофхэр дэхэклаеу зэпӀфэхэу ригъэжьагъагъ, илъэсым къыкӀоцӀ зы чэмим щэ килограмм мини 4-м шхъадэ-кӀэу къыклахыштыгъ. Щэр районым исocialнэ учреждени-ехэм: район сымэджэщым, кӀэлэцӀыкӀу ыгыпылэхэм, сэкъатныгъэ зилэхэр зыщыӀыгъэр унэхэм арашэщыгъ. ӀэкӀу-тӀэкӀузэ

былымшхъэ пчӀагъэм хигъахъозэ, ишагу къемэкӀэкӀ хуыгъэ. Предпринимателыр былымхэр зыщыӀыгъыцт хъызмэтшӀапӀэшхо

Илъэс зауэлкӀэ узэкӀэлэбэжымэ, Адыгэ Республикэм и ЛӀышхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан республикэм итын анахъ лъапӀэр — медалэу «Адыгеим и Щытхуэзехъ» зыфилорэр ОтэщыкӀо Аслъан къыфигъэшшоагъ.

ыгъэпсыным кӀэхъопсыштыгъ. А лъэхъаным ехуӀлэу мэкъумэщышӀэ (фермер) хъызмэтшӀапӀэу «ОтэщыкӀу» зыфилорэр зыгъэпсыгъэгъэ Аслъан Адыгэ Республикэм иапӀэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан зыхэлэжьэгъэ зэлукӀэгъу горэм ишӀоигъоныгъэ ышхъэу къыщырихыгъагъ. Джащыгъум Президентым республикэм мэкъумэщымкӀэ и Министерствэрэ районым иадминистрацие ипащэу Даур КэпӀланрэ пшӀэ-рылӀ афишӀыгъагъ ОтэщыкӀо Аслъан делэнхэу. ӀофшӀэныр езыгъэжьэгъэкӀэ фермерым бэ темышӀэуи илъэуу къыфагъэ-цӀэкӀагъ. Чыгухэм ярайон фонд цыщ Ӏахъ ащ къыфыхагъэкӀыгъ. Ау анахъ шхъалэр къутырэу Дорошенкэмрэ Мамхыгъэрэ зэ-

мерым гъэхъагъэу Ӏлэхэм хэгъэхъожь горэ къафишӀыгъагъ. ЛэжьэкӀо Ӏэпшэ пытэ зилэ фермерым ихъызмэтшӀапӀэу зегъэушӀомбгъугъэным пӀае Шэу-умэн Хьазрэт сомэ миллион ащ ритыгъагъ.

— А лъэхъаным ар ахъщэ-шхуагъ, — игуапэу ыгу къэкӀы-жыи ОтэщыкӀо Аслъан а хуыгъэ-шӀагъэр, — сыхъызмэтшӀапӀэ ылэу теуцонимкӀэ ащ мэхъанэшхо Ӏагъ. Цыхъэ къызэрэс-фашырэм къыхэкӀэу, а мыл-кур зытэзгъэкӀодагъэм зы нэбгыри къыкӀэупчӀэжыгъэп.

ХъызмэтшӀапӀэм былымшхъэ пчӀагъэу Ӏлэр зэрэмакӀэм къыхэкӀэу, район гъэлыршӀапӀэм колхоз пӀэпчӀ пшӀэрылӀ фишӀыгъ чэм зырыз ащ ри-щэнэу. Ау чэмихыри мэкӀлэуагъ, былымхуным зыфэзыгъазэ зышӀоигъом гухэлъышхохэр Ӏа-гъэх. Ахэр къыдэхуышхэмкӀэ къутырэу Дукмасовым щызэ-хашэгъэгъэ колхозэу «Побе-да» зыфилорэм итхьаматэу Вла-димир Нарожнэм ишӀогъэшхо

къэкӀуагъ. В. Нарожнэм Отэ-щыкӀор ыдэжъ ригъэблагъи, фермерым пӀае чэм лӀэпкышӀу зыхэкӀыцт тэни 10 къыфыхи-хынэу зоотехник шхъалэм ри-луагъ. Ахэм шкӀэхэр къази-клахъом, чэц-зымафэм щэ литрэ 16 — 18 къакӀахы хуыгъагъ. Нэужым республикэм мэкъумэщымкӀэ и Министерствэ къы-делэзэ, лизинг шӀыкӀэм тетэу нэмыц чэм 35-рэ Аслъан зэ-ригъэгъотын ылӀэкӀыгъ.

Гектар 12-кӀэ езыгъэжьэгъэ-гъэ ОтэщыкӀо Аслъан Ӏофхэр дэгъоу зэпӀфэ зэхъум, къуа-джэу Мамхыгъэрэ гъунэгъу къу-тырхэмрэ адэсхэм ащыщхэм ячыгу Ӏахъхэр ылэжьынхэу ащ бэджэндэу ратыгъэх. Непэ пстэумкӀи гектар 1500-рэ ащ ихъызмэтшӀапӀэу щалэжыи. Отэ-щыкӀо Аслъан ихъызмэтшӀапӀэ комбайни 6, тракторхэу «Т-150», «МТЗ-80» зыфилорэрэм афэдэу 12 цагъэлажэу. Чыгулэжьыным ишӀэфхэр зылэу къызгъэхъэгъэ фермерым ихъызмэтшӀапӀэу мы аужырэ илъэсхэм гектар те-лӀытэу центнер 55 — 60 къы-щахыжыи. Ащ ифермэ былым-пӀэшыи 100-м ехуу щалыгъ. Мые-кӀопэ технологическэ универ-ситетым аграрнэ технологиэмкӀэ ифакультет къэзыухыгъэ ыкӀоу СултӀан ары мы лъэныкъомкӀэ Ӏофхэм алыпӀлэрэр.

Зэрэрайонэу пштэмэ, нахы-бэу лэжьапкӀэ къазыщыратырэм ОтэщыкӀо Аслъан ихъыз-мэтшӀапӀи ахалытэ. Илъэсым къыкӀоцӀ ащ цылэжьэрэ ме-ханизаторхэм сомэ мин 300-м ехуу къагъахъэ. ЛэжьапкӀэм нэмыкӀэу ащ цылажъэрэ пӀэпчӀ коц, хъэ, натрыф тонн зырыз, тыгъэгъэзэ дэгъэ литрэ 40 Ӏо-кӀэжыи. ХъызмэтшӀапӀэм цы-лажъэхэрэр илъэс псаум ыпкӀэ хэмпылэу агъашхэх. Ферме-

рым зичыгу Ӏахъ ылэжьырэ пӀэпчӀ коц тоннрэ ныкӀорэ, ты-гъэгъэзэ дэгъэ литрэ 80 реты, хэбзэлахъу тефэрэри феты, гъэ-зети къафыретхыкӀы. Къапэгъу-нэгъу къутырхэм газыр арашӀлэ зэхъум, яунэхэм ар арыщэгъэ-нымкӀэ Аслъан аделэгъагъ. Илъэс къэс Хэгъэгүм зоошхом ивете-рани, пенсионери, гъот макӀэ зилэ нэбгыри 100-м фэдизмэ ащ хъаджыгъэ килограмми 100-рэ тыгъэгъэзэ дэгъэ лит-рэ 40 зырызрэ ареты.

Ищытхуу аригъэӀоным, да-ушыгъэм паеп ар цыфхэм зыкӀаделэрэр. Ежы ыгукӀэ ыгъат-хъэу, ищыкӀагъэу ылытэу арэу-уцтэу мээекӀо. Ащ фэдэхэр ары непэ станицэхэр, къуа-джэхэр цызгъалэхэрэр. Фер-мерыр чанэу республикэ, район мэфэкӀи ермэлыкхэм ахэла-жэу. ФэгъэкӀотэныгъэ зилэ уасэхэмкӀэ ипродукцие зэри-щэрэм имызакоу, ветеранхэм лы килограмм 300-рэ тыгъэгъэ-зэ дэгъэ литрэ 1500-рэ къа-фыхегъэкӀы. Адыгэхэм зэря-хэбзэу, къин къызыфыкӀыкыгъэ унагъом танэ ыукӀын фае. Ар зыукӀоцӀынэу амал зымылэхэм ОтэщыкӀо Аслъан аделэ. Ӏлэ-хуэсэжъ Казбек, Бгъошэ Сул-тӀан ыкӀи нэмыкӀхэм яунагъо-хэм бэмышӀэу ащ Ӏлэпылэгъу алыпӀлэсыгъ. Къуаджэм дэт гурыт еджапӀэми, кӀэлэцӀыкӀу ыгыпылэми, социальнэ мэхъанэ зилэ нэмыкӀ псэуалэхэм ащ ишӀушӀагъэу анэсы. Фермерыр цыфхэм аделэнэу амал зэрӀлэм рэгъушхо, ащ гушӀуагъо хегъуатэ.

Мэкъумэщ артелэу «Былы-махуу» зыфилорэр непэрэ гъэ-хъагъэхэм къафэкӀоным ыпӀэкӀэ илъэс 20-м къыкӀоцӀи ушэты-нылэу зепичын фаеу хуыгъэ. Минеральнэ чыгышӀлэхэм, гъэ-стыныпхъэми, электроэнерги-еми илъэс къэс ауасэ къы-зэрэхахьорэр, мэкъумэщ про-дукциеим ыуасэ урысые, рес-публикэ бэдзэрхэм зэрэщызэ-хъокӀырэр къэлогъэн фае. Чы-опсым изытети зызэблэхуу зэ-пыт. Ау анахъ хылытэр уигуп-сэхэм ячылэу ухэпӀлэныр ары. Аслъан янэ-ятэхэм, ишхъэ-гъусэу Марыет, ыпхъоу Ру-заннэ ядунай зэрэхъожыгъэм лэжэу къыфырагъэшӀагъ. Ау икӀын къыдэзыгъошхыгъэхэм яшӀуагъэкӀэ ащ кӀуачӀэ къыз-хыгъотэжыгъ. Къыфэнагъэхэр — икӀалэрэ ипхъорэлӀфхэу АлыӀрэ Темыррэ ары джыдэ-дэм цызгъалэрэр.

Непэ ОтэщыкӀо Аслъан ыныбжы илъэс 75-рэ мэхъу. Ащ тхъэшӀошхуыныгъэшхоу хэлъыр, цыфхэр шӀу зэрӀлэ-гъурэр ары ыпӀэкӀэ кыкӀырэ къин пстэури зэпэзгъэчырэр.

— Непэ дунаир лэжэу зэ-хъокыгъ. Нэбгырабэмэ анахъу мэхъанэ зэрэтырэр былымыр ары, — ыгу хэкӀэу къело мэ-къумэщ артелэу «Былымэхуу» зыфилорэм ипащэ. — Ау мыл-кур арэп апэ идгъэшын фаер, апшӀэрэ мэхъанэ зэттын фаер цыфыгъэр ары. ЩыӀэныгъэр загъорэ къытэпхъэшӀэкӀэу къы-хэкӀми, неущ ащ шӀум ылэ-ныкъокӀэ зыкызызэпыригъэзэн зэрӀлэжыгъытыр зыщыдгъэгъу-шэ хуэцтэп, тызэфэсакыжызыэ тыпсэун фае.

Сергей БОЙКО.

ТЕКІОНЫГЪЭМ ия 70-рэ ИЛЪЭС ИПЭГЪОКІ

Фашизмэр зымыумысыр къралыгъуи, цыфы дунаим тетэп. Нэмыц техаклохэр ошлэ-дэмышлэу тикъралыгъо кытебанэхи тикъалэхэр, тикъуаджэхэр агъэстыхэу, акъутэхэу, тикъыфхэр аукыхэу, палъэхэу, гъэры ашыхэ зэхъум, тикъэралыгъошхоштыгъэу СССР-м ицыф лъэпкъ пстэури зэкъоуцохи, фашистхэр кызырлыкыгъэ бым рагъэзыхъажьхи, зэхакъутэхэи, тидзэкълэхэм Теклоныгъэр кыдаыхыгъ.

А зыфэдэ къэмыхыгъэ лъыгъэчэ зау тидзэкълэ миллион 28-рэ зыхэкълэагъэм Теклоныгъэр кызыдаыхыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ мэфэкышхоу къэблагъэрэм Урысыем ишъолъырхэм афэдэ къабзэу Адыгеим щыпсэхуэрэми зыфагъэхъазыры. Непэ зигугъу къэтшымэ, тигъэзетеджэхэм ядгъашлэмэ тшолгъор Адыгкълэ (ипашэр Хъатэгъу Налбый) щыпсэхуэрэм а мэфэкышхом зэрифэшъуашэу зызэрэфагъэхъазырыр ары. Гурыт еджаплэхэм, культурэм иунэхэм, тхыледжаплэхэм, нэмыкыбэхэм мэфэкышхом фэгъэхыгъэ лфхъабзэхэр ренэу ащызэхашхэ. Цыф зэхэхъашхэхэм къарагъэблагъэх заомрэ лфшлэнымрэ яветеранхэр, шъузабэхэр, заом ыкыб цылагъэхэр, культурэм, егъэджен-плуныгъэм ялофышлэхэр, клэлэеджаклохэр, ныбжыклэхэр.

Теклоныгъэр кызыдаыхыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъурэм ипэгъоклэу цыф зэхэхъашхоу тызхэлэжыагъэхэм ащышхэми ягугъу къэтшын. Ленинград фашистхэм къадзыхыи, ащ дэсыгъэхэм кынэу арагъэлъэгъугъэр, хъазабэу арагъэщэчыгъэр цыфэу дагъэллыхыгъэр зэрэбэдэдэр зэрэдунаеу шашлэ, тарихым хъагъ. Тидзэкълэхэм Ленинград шъафит зэрашыжыгъагъэм фэгъэхыгъэ зэлуклэгъу гъэшлэгъон Хъаткьо Марзыет зипэщ тхыледжаплэм шырекълэыгъ.

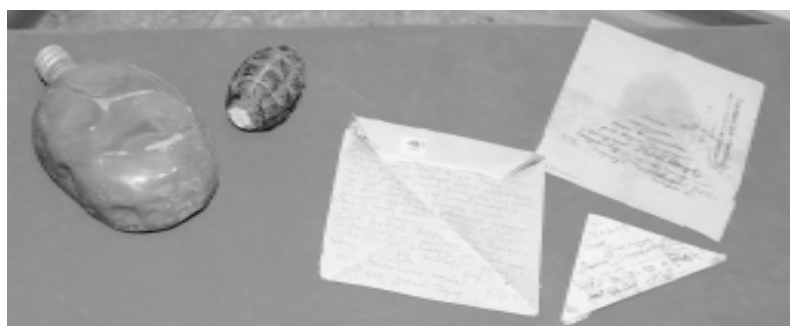
Мэзаем и 1-м нэмыц техаклохэр Адыгеим зэрэрафыжыгъагъэм, Теуцожь районыр шъафит зэрашыжыгъагъэм афэгъэхыгъагъ ащ ыужым а тхыледжаплэ дэдэм шылэгъэ зэхэхъашхори. Ар библиографэу, къалэм ибзылфыгъэхэм я Совет итхьаматэу Хъахъуко Мирэ дэхэ дэдэу, гум кынэжэу зэрищэгъагъ.

Къалэм иятлонэрэ гурыт еджаплэу Цыкълэ Нурыет зипашэм илъэс зэфэшъафхэм къэхъуагъэхэр щызэуагъэкълэгъагъэх. Іэнэ шыгъэхэм апэсыгъэх заом, лфшлэным яветеранхэр, шъузабэхэр, афганцэхэр, клэлэегъаджэхэр, ныбжыклэхэр. Зэо лъэхъаным аусыгъэгъэ ордэхэр Джамырзэ Азидэ ыгъэсэрэ клэлэеджаклохэм кызырэщалыагъэхэр, кызырэщышъуагъэхэр непи ветеранхэм ащыгъупшэрэп.

Напцэкьо Бадур зипэщэ апэрэ гурыт еджаплэм литературнэ-музыкальнэ къэгъэлъэгъонэу цылагъэри Теклоныгъэр кызыдаыхыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъагъ. Ар къэзыгъэхъазырыгъэр ыкыи зезыцагъэр еджаплэм ияпллэнэрэ «В» классым иклэлэегъаджэу Шъхэлэхъо Марьян ары. Програм-

Ветеранхэр агъэгъушлуагъэх

мэр бай дэдэу, гъэшлэгъонэу щытыгъ. Пшэшъэжыыхэми шъэжыыхэми дзэкълэу шъуашэхэр ащыгъэхуэ ветеранхэм къафэшъуагъэх, усэхэм къафеджэгъэх, ордэхэр къафалыагъэх.

Джы нахь игъэкълэтыгъэу зигугъу къэтшыштыр бэмышлэу Адыгкълэ ихъарзынэщ ипашэу Хъэдэгъэллэ Зухрарэ тыригъэблагъи тызхэлэжыгъэ лфхъабзэр ары. Ари фэгъэхыгъагъ Теклоныгъэр кызыдаыхыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъурэм. Зэлуклэгъум зэреджагъэхэр «Зэуаплэм кыратхыкыштыгъэ писъмэхэм яхыиш».

Мэфэклэ зэхэхъэр зэлэпыхэзэ зэгъэфагъэу, дэгъоу зезыцагъэхэр Хъэдэгъэллэ Зухрарэ гурыт еджаплэм ипашэу егъэджен-плуныгъэ лфхэмклэ игуадзэу Чэтыжь Маринэрэ. Ахэм апэ яхъэклэ лъаплэхэм ацлэхэр кыралох — заом иветеранхэу Чэтыжь Исмахыл, Кочик-Оглы Борис, Іэшынэ Сэфэрбый. Зэлуклэгъум хэлэжыагъэх Адыгкълэ имэрэу Хъатэгъу Налбый игуадзэу Кушъу Марыет, къалэм инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Лыхъэсэ Юрэ, заомрэ лфшлэнымрэ яветеранхэм я Совет ипашэу Джэндэр Мосэ, къалэм ибзылфыгъэхэм я Совет итхьаматэу Хъахъуко Мирэ. Шылагъэх ащ дахэу фэпэгъэ клэлэеджэкълэу цыкълэхэри, лфшлэплэ зэфэшъафхэм ялыкълэхэри, япашэхэри.

— Нацист Іэлэу Гитлер зэхичгъэгъэ техакломэ ятлонэрэ Дунэе заор кырагъэжыгъагъ, — ипэублэ псалъэ кышылуагъ хъарзынэщым ипашэу Хъэдэгъэллэ Зухра. — Ау ахэр зэхакъутэхэи, зэкълэфэжьхи, лъэпсэклэдыр къафагъаклуи, Европэм икъралыгъохэу аштэгъагъэхэри тидзэкълэхэм шъафит ашыжыгъагъэх. Теклоныгъэр кызыдаыхыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъурэр бэрэ пэмышлэу хэдгъэунафыкышты. Мамыр шылакълэмрэ зэкъошныгъэмрэ яшлуагъэ кызыгурылоу, зыгъэлъэплэрэ пстэуми а мафэр хагъэунэ-фыкышты. А мэфэклэ мэфэшхом фэгъэхыгъэ лфыгъоу зэхатцэхэрэм ащышэу тинепэрэ зэлуклэ къедгъэблэгъагъэх лъыгъэчэу заом хэлэжыагъэхэр. Ахэм зэо гъогоу къаклугъэм тиклэлэеджэкълэу цыкълэхэм нэлуасэ шъуафашышты.

Чэтыжь Эльдар: Тичыгу ыпсэ емыблэжыу фэзэуагъэхэм ащыш сятэжь пашэу Чэтыжь Исмахылэ. 1943-рэ илъэсым Адыгэ хэкумрэ Пшызэ шъолъырымрэ пыир арызыфыжыгъэ тидзэкълэхэм ар ахэтыгъ. Инасып кыхыи Теклоныгъэм игушлуагъо зэхышлэнэу хъугъэ. Зэо ужым ситэтэжь хъалэлэу илъэсыбэрэ лэжыагъэ, гъуклэу лф ышлагъ. Нартмэ ягъуклэу Лъэлъш фэсэгъадэ. Ситэтэжь илъэс 92-м ит, щысэтэхыплэу тил, ижъау тигъатхэу тычлэт.

Ятлонэрэ клэлэеджаклоп: Кочик-Оглы Борисэ Щынджые кышыхыгъ. Илъэс 18 ыныбжэу заом имашлэ пэхъагъ. Лахъыкыуае, къутырэу Калинин, Инэм имэшлоку гъогу, Адыгеир шъафит зышыжыгъэхэм ащыштыгъ. Изэо гъогухэр Румынием шиухыгъэх. Илъэсыбэрэ колхозым иучетчыкыгъ, зыфагъазэрэр ыгъэцэклагъ.

Ящэнэрэ клэлэеджаклоп: Іэшынэ Сэфэрбый хычлэгъ ашыгъэу Шыхъанчэрыехъаблэ кышыхыгъ. Илъэс 17-м итэу заом ашагъ. Апэрэ мафэхэм къащегъэжыагъэу Теклоныгъэр кыдаыхыфэ зэуаплэм лутыгъ. Украинскэ, Белорусскэ фронтхэм ахэтыгъ, псыхъошхоу Днепрэ пыир зэпырызыфыжыгъэхэм Австриер, Венгриер, Румыниер, Будапешт шъафит зышыжыгъэхэм ахэтыгъ. Икьуаджэ кызыгъэзэжыым, пенсием окложыфэ егъэджен-плуныгъэм фэлэжыагъ.

Ащ нэужым Хъэдэгъэллэ Зухрарэ Чэтыжь Маринэрэ зэуаплэм дзэкълэхэм кыратхыкыштыгъэ писъмэхэм къаралоллагъэр бэдэд. Зэуаплэм лутыгъэхэмрэ ягупсэхэмрэ зэпхыныгъэ закъоу ялагъэр зэфэтхэнхэр арыгъэ. Аджалыщэр кызытегъэ-псыхъэгъэ зэоллым гъэпсэфыгъэ тлэкълэу зэрегъотэу ыгуклэ игупсэхэм зафищиштыгъэ, афатхэщтыгъэ. «Уимафэ шу, тян!» ылоу дзэкълэу клэлэклэм тхьапэм зытыритхэкълэ, гъэхэхлэшхо хигъуатэщтыгъ. Апэрэ гушылэхэр игупсэхэм шлулъэгъуныгъэу, гүфэбэныгъэу афырилэмклэ кырыргъажыэщтыгъ...

Зэхэхъэр зезыцагъэхэм писъмэхэр зыфэдагъэхэри кырагъэлъэгъуэу къафалотыагъэх. Заом ыпэкълэ маркхэр зытегъэпклэгъэ конвертхэр ары агъэфедэщтыгъэхэр. Заор кызыжэем, нэбгырэ минишэ пчъагъэхэр зэлэпачэ ащ ышыгъагъэх.

Зэуаплэм шылэ дзэкълэлым конвертыр, маркхэр зэригъэгъотынхэ амал илагъэп. Хэкълэплэу кыагъотыгъагъэр щэнэбзэу зэтеуплэкълэгъэ тхьапэхэр (писъмэхэр) зэфагъэхынхэр ары.

— Тихъарзынэщ зэуаплэм кыратхыкыгъэ писъмэ бэкълэу члэлэ, — ело ащ ипашэу Хъэдэгъэллэ Зухра. — Ахэр тибайныгъэх, тэгъэлъаплэх. Ахэм ахэлых адыгабзэкълэ, урысыбзэкълэ, ермэлыбзэкълэ тхыгъэхэр. Мары, мы писъмилтүри кызытхыгъэхэр адыгъэх, зэрэтхыгъэхэри адыгабзэ. Ау Нэхэе Юсыф латин алфавитымклэ писъмэр кытыгъагъ. Ари титарихъ кырыкълуагъэм изы шыхъат.

Мэфэклэ зэхэхъэм кышыгу-щылагъэх, фэдэ тхьамыкълэу тижыи, тиклі амылъэгъужынкэу, тиньбжыкълэхэу тинеушырэ мафэ зыфэдэщтыр зэлъытыгъэхэр дэгъоу еджэнхэу, тхъэжхэу шылэнхэу, насыпышлэ хъунхэу, якълэ нахь бай, дахэ зэрашыштым фэлэжыэнхэу къафэлэлуагъэх заом иветеранхэу Чэтыжь Исмахылэ, Іэшынэ Сэфэрбый, Кочик-Оглы Борисэ, Адыгкълэ имэрэу Хъатэгъу Налбый, народнэ депутатхэмрэ заом иветеранхэмрэ ясоветхэм ятхьаматэхэу Лыхъэсэ Юрэрэ Джэндэр Мосэрэ.

Клэлэеджэкълэу цыкълэхэу Чэтыжь Эльдар, Хъэкомэ Азидэ, Гъыш Ирине, Хьамтлэхэу Азидэ, Лымыщэкьо Суннитэ, Жэнэллі Азидэ усэ цыкълэхэм къаджыагъэх, къэгъэлъэгъонэу къашыгъэхэм ветеранхэри, зэкълэ зэхэхъэм хэлэжыагъэхэри агъэгъушлуагъэх, агъэчэфыгъэх.

Іклэхуым мэфэклэ зэхэхъэм хэлэжыагъэхэм зэхэтхэу нэпэелл сурэтхэр зытырарагъэхыгъ ыкыи ахэм ялэуылэу заом иветеранэу Кочик-Оглы Борисэ ордэу «Катюша» зыфилорэр мэкъэ лъэш дахэкълэ къафилуагъ. Ащ дежыуыгъэр Чэтыжь Исмахыл.

Кыхэдгъэщы тшолгъор, лъэшэу тигопагъэр Теклоныгъэр кызыдаыхыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ зэлуклэгъоу хъарзынэщым шылагъэр адыгбзэу къабзэкълэу зэрэрагъэкълэыгъэр ары. Ауштэу сызэрэрихыплэрэр апэрэ. Ар шлушлагъэкълэу зыфэтлэгъухэрэр лъытэныгъэшхо зыфэтшырэ Чэтыжь Маринэрэ Хъэдэгъэллэ Зухрарэ. Адыгабзэр бай, бгъэфедэнэу уфаемэ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Сэлам алейкум, сильэпкъ клас. Сэ адыгэ хэкужым сы-

ЩЫНЭНЫГЪЭ СУРЭТХЭР Сэлам тхылъ

щыщ, Мэджаджэмэ сашыщ, сцлэр Мэдин, сытхаклү, Урысые хэгъэгущом щызэхэщэгъэ тхаклохэм я Союз тиадыгэ хэкуклэ икыутамэ сырипаш. Іэклыб кээралыгомэ арыс сикъошхэу, сыпсэ зыхэтлагъэхэу, сиадыгэ лъэпкъ класэхэу, зиныдэльфыбзэ дахэ непи зымыкуагъэхэу мы дунэешхом тетхэм зафэсэгъазэш, шхъэхыгъэхэу, сэлам лъаплэ ясэхы. Зы чыг иныжым тыриккутамэу, зэрэдунаеу тытитэкъухагъэми, тызэрэадыгэр тымыгъэгъуащэу тыбзэрэ тыхабзэрэ кызызэрэ-

тыухумэщтым амалэу тилэмклэ тылэбанэ. Ари шыкур! Ащ фэдэ амали тилэ зэрэхуэгъэм тыклэгущлужьэу, сэлам тхылъхэр зэфэтэгъэхых, тызэдэгущилэ, тызэфэзымэ, тызэрэзэш-зэшыхуэхэр тымыгъэгъуащэу, пытэу Іаплл-кьорэгъэ зэтэщэклы. Чэщи, мафи Тхъэ лъаплэм тыгу етыгъэу тельэу, тильэпкъхэмрэ тиллакьохэмрэ зы ышлыжынхэш, тиадыгэ цыккы ымакъэ дахэклэ щылунау. Тэ «адыгагъэ» тлоу, хабзэу тхэлъым фэдэ зилэ цыф пчъагъэ агъашлоу мы дунэешхом кытехуагъэу щы-

Іап. Ар адыгэмэ ильэс мин пчъагъэм агъашлоу, альытэу кьаухумэн альэклыгъэш, ащ паекли шыкур тэло. Джы зидунэеж къэзыгъэзэжыгъэу тилэри маклэп, пшлэп, шэккли кьэппытэн плэклынэу хуэгъэ, ащи, Тхъэм ыломэ, хэхьон, зидушъомбгун.

Ау мы тильэпкъэу, тигупсэу кытфэкложьхэрэм сэ сшъхэклэ зы гукъао афыси, кызыдезымыгъэштэн горэ кьахэклинкли мэхуэ, ау езгъэжъэгъахэ хуэгъэш, кышъослон. Пчыхъэрэ мы типарк узыдахэкклэ,

МЭДЖЭДЖЭ Мэдин

шхъэтехьохэр атехуагъэу сабыл сурэтхэр бэрэ щыплэгъун плэклыщтых, ахэр зэрэадыгэхэр, уадэмыгушылэми, кьэшлэгъуаеп, ау гушылэныр кызырагажъэрэм, пшхъэ Іупхыжыным уклэхьопсы, сыда плэмэ арапыбзэм фэшъаф псалэ зэхэпхыштэп. «АІ-анасын, мыщ фэдиэу ихэкуж кыхъажыным фэгүлэгъэ адыгэм сыда кьэхуагъэ?» — уагъало. Сыда, яныдэльфыбзэ арапыбзэм нахъ Іаа? Хъау-ми нахъ дыджа, сыда мыр кызэхэклэрэ? Джа тлэклур ары сэ кышъуасломэ сшлоигуагъэр, зыгорэ мытэрэзэу сгуагъэмэ, кысфэжъуэгъу, ау ары ащклэ сэ сиеплъыклэр.

Хъишъэ ордэ

Чъые сиклэлэцыккы, чъые, мы пхъэ кушъэ хьалэмэтэу о непэ узхэгупсэфыхагъэм сэри сыкыкыгъ, сэри сянэ хъишъэ ордэдыбэ кышысфилуагъ. Мы дунэешхоу непэ апэрэ лъэбэкъу кызытебдзагъэм о щыбгъэхэнуу уапэклэ ильыр боу бэ, кыныби уапэклэ кыкышцт, тхъэгъуаби уашъхъэрыкышцт, унацлэуи хушцт, узфэцлэцлэни кыпфыкьокышцт. А зепстэумэ уапэшуеклоном пае мы гъашлэм шэныгъэ куу щылулэн фае. Апэрэ гушылэ Іэшлоу о птхъаклүмэклэ зэхэпхыштыр уанэ ымакъ, ащ итхэлъэлэу, о уигъашлэ кыхъэу, псауныгъэ пытэ уилэу, насыпышлоу, еджэгъэшхоу, гъэсэгъэшхоу ухумэ зэрэшлоигъор ары. Быдзыщэу уанэ кыуи-тырэм хэлъэу убзи уихабзи о кыпфэклошцт. Хъопсэгъу мыухыжъэу уанэ кылушъэшъыштыр бэ, хэкукьоньгъэу пшын плэкышцтхэм якыдэуэхэкклэ амалхэр уигъашлэмэ шлоигъоу кыоушъыишцт. Мы кушъэм ухэлыфэ нэс щытхуэрэ тхъагъорэ нэмыклэ плэгъушцтп ным ихьатрыклэ сиклал, ау чэзыу зимылэ зи мы члым кытехуагъэпыш, ащи ичэзыу ыухыныш, апэрэ лъэбэкъухэр бдзэу ебгъэжъэшт ор-орэу. Узыфэе пкыгъом улылэбэнэу амал уилэу уахътэ кьэсышцт.

Хэт щыщ цыфыи игъашлэ икыхъагъэ зэрэзэфэмыдэм фэдэу, янасыпи, язекыакли

зэфэдэ хъун ылэкышцтэп, зыр нахъыбэрэ мэщхы, адырэр нахъыбэрэ мэгъы, зыр мэлъэпао, адырэр шхъэрэкыш, макло. Псынклагъоу, джэгүзэ мы гъашлэм кырыкылагъэ зи щылэп. Кына плэмэ, кыин, ау ащ упэшлуеклоу, теклоныгъэр кызыщыдэлхырэ уахътэм уклэгъушлужы. Нэфэшъаф лъэпкъмэ ялгытыгъэу угушылэн зыхуеклэ, уадыгэныр бэкклэ нахъ кыин, сыда плэмэ мы дунэешхом цыф лъэпкъ тетэп тэ еплъыклэу ащ фытилэм фэдэ фырилэу. Тэ зы лъэпкъ закъор ары ащ фэдэ шынагъо фырилэу ильэпкъ мы дунаим тетыр, арыш, сиклал, ащ урыгушхон фае, бгъэлэплэн фае.

Апэрэ Іулъхъэр кыюзытырэр зэрэным фэшъафэу, бзылфыгъэш, ащ игъэшлон адыгэмэ зепстэуми апэ рагъэуцоу хабзэш, ар ным илэдыщэ зэрэлэшлүм фэдэу пшолэшлоу уигъашлэ кырыпхын фае. Адыгэмэ бзылфыгъэм мэхъанэу ратырэр Алахьталэм кыкклэлыклорэ кыуачлэр ары. Зэзэрэ літлүр кыгъэгъушхын иамалэу бзылфыгъэм лъэкклэ адыгэмэ зыкыратыгъэр икьэбзагъ, илэжъэнчъагъ, изэфэныгъэ елгытыгъэу ары. Шым тесэу гүлэзэ чьэрэ шыури, бзылфыгъэ ылэ кыфэмэ, кьепсыхыныш, шхъэкклэфэ фишынэу зыклэгъэпсыгъэри ары. А адыгэ хабзэу о уигъашлэм кыздеп-

хъакыштым, плэбжъанэхэр зэрэпыуупкыштым фэдэу, уигъашлэ пиупкызыз рыклошцт нахъ, адырэр зэкклэ зэрэщытэу кьэ-нэжышцт. Уадыгэу дунаим укытехуагъэмэ, уадыгэу мы дунаим уехыжышцт. О ар зэрэпллытэу, зэрэбгъашлорэм елгытыгъэ уилэпкъ икьэбзагъэр, идэхагъэр, иккочлагъэр. Оры зылэмычлэ илгыштыр, нэфэшъаф лъэпкъхэм шхъэкклэфэ кыпфашлышцтми, уагъэлэплэшцтми, уагъэлэешцтми. О убзэ, уихабзэ бгъэпыутмэ, хэт ахэр о пфигъэлэплэна?

Ільэс мин пчъагъэм тильэпкъ зыгъэдэхагъэу зыгъэлэплэгъэр ежъ адыгэ цыфхэу зильэпкъ игъэлэпсыклэ кьэзыухумэн зылэкыгъэхэр арых. Тятэжъ-тянэжъхэу непэ а зепстэур кытлпынэзгъэсыжыгъэмэ мыухыжъ щытхуэрэ мыухыжъ шлэжырэ фэшъаф кьалэжыгъэп. Адыгэ гушылэжым «узгъэшхырэм уриджагъу, узгъэгъырэм уриклас» ело. А жыххэм алогъэ гушылэжым мэхъэнэшхо ахэлъ, непэ мыхъун пшлагъэу кыошъхъэшъуаорэм «Тхъэм уегъэпсэу» еплэжыныу чэзыу уифэжыныуи кыхэккышцт. Хъэлэлай кыбдилоу, кыбдэшхэу, кыбдешъоу, кыбдэдэжэгоу, кыныгъо горэм ухафэмэ, пыдыи уишлыжъэуи кыхэккышцт. Гъашлэр куцэ-куцэу зэхэлъ, сиклал, псыхъо инэу зинэпкъ лъэгъу-

гъуаеу уесылэжыныр зэрэ-кыным фэдэу ари кыин, ау а псыхъом уимытхэлэным фэшл, уикъарыу кымыхышцтмэ, чыжъэу ухэмысыхъ, амалэу уилэр кыдэпллытэзэ псэу.

«Уижъ ылорэр шлэ, уиклэ ышлырэр шхы» ало адыгэмэ. Ащ кыкылырэр гурылогъуаеп. Нахъыжым игъэшлэ гъогу щыгъэуэфыгъэ шэныгъэм елгытыгъэу кыоушъыин фит, нахъыклэм, о кьэпкыгъэ гъогури кымыкыгъэу, о кыпфигъэшъошэрэ гъогу лъагъор пхэнджэу кычлэкыныри шынагъо, джары ащ кыкылырэр, сиклал. Ау зэкклэм анахъ шъуашэр фэшъаф гушылэжым имэхъанэ бгъэфедэмэ ары, егъашлэм ащ ухигъэукушцтп: «Гупшыси псалэ, зыплъыхыи тлыс». Кьэпкыштым егупшыс, уздэ-ккочт-узхэхъашцхэм ягупшыси, ищыклагъэмэ гъэуэфы, етланэ уздежъагъэм кло. Ари адыгэмэ минрэ ауплээккыгъэ гушылэжъ. Еплъ, сиклал, а гушылэжышцэу зигугъу кьэсшыгъэхэм ямэхъанэ зэрэным, зэрэкуум, джащ фэдэ заккыу лүшэу зэхэлъ тиадыгабзи, тиадыгэ хабзи.

Ар непэ сыукъон, зэблэсхъун плуу пшхъэ кымыгъахъ, а нэфынэ такырэу мы дунаим загъорэ кыщыпфэлыдырэр пшлодахьми, ащ зыдебгъэхьыхы хушцтп. Неуц ар кьосэжыныш, «аІ-анасын» уигъэлэжыныуи чыплэ уригъэфэшт. Лыдырэ пстэур дышъэп, сиклал, ау дышъэми теплэ имылэ зыхуеклэ, ушхъэшчыкыныш, уклон

плэкышцт. Уклэмыгъожыным пае угуфэллэпн фае, мылэрысэм уемыцакьэзэ зэрэптхъакырэм фэдэ ебгъэжъэшт Іофым зыфэбгъэхъазырыныри.

Непэ дунаим кытехуагъэрэр бэ, зыбзи, зихабзи кызымыдзэжъэу, ежъ ышхъэ зэрэхушцтым нахъ кьэрар имылэуи тапэ кьэфэх цыфхэр. Ахэм янэхэр ямыушъыгъэхэу арэп, ахэри ащ фэдэ кушъэм кыкылыгъэх, а хъишъэ ордэхэри янэхэм кьафалыагъэх, хэт шышырэ ни «бзэджагъэ шлэ, умыдалу» ылоу исабый рилорэл шхъаеу, ащ фэдэхэри кытхэкых. Ахэм адемыгъашт, сиклал, оц нахы нахъ баими, нахъ дахэми уаымыхуапс, ахэм бэ шлэн, маклэ шлэн, Алахьталэм яфэшъуашэр аригъэгъотышцт.

«Шу шлэ псым хадз» алоу хабзэ адыгэмэ. Пфэлэпкышцтмэ, цыфым уишлуагъэ егъэкк, Іэпылэгъу фэхъу, ухъалэлмэ, цыфхэри кыпфэхъалэлыжышцтых, уиягъэ ябгъэклымэ, яягъэ кыуагъэкыжыным альэкышцт. Тыр сыдигъуи шынагъоу зигъаІ, нахъыжым ылорэр гъэцакк; тхъамыклэм ет, лъэпауи тефагъэр дэлэпылі кьэгъэтэджыжъ. Уигъогу лъагъо занккыу, угу пыкылырэр бгъотыжъэу, насыпышлоу, бэгъашлэу, мамырыр уиуашъоу, шъоум фэдэу улэшлоу, уигъэшлэ гъогу кыхъэу, уигу-кьао кьакоу, Тхъэм гъогу мафэ утырегъахъ, сиклал. Чъые, сиклэлэцыккы, чъые, джыри укьэушчыжымэ, кыпфэслотэшт сэ кьэбар гъэшлэгъонхэр.

Мэджаджэмэ япшъашъ

Мы кьэбарыр Іорлотэжыклэ кытлпызгъэлэсыжыгъэмэ зэу ащыщ быслъымэн хэгъэгъоу Сирием кыкыжыхы, зихэгъэгужъ кьэзыгъэзэжыгъэхэм ятаурыхъ, сыда плэмэ мыр зыщыхуэгъу кьалотэжырэр ары. Хэт щыщи ежъ ильэпкъ ехылігъэ кьэбарэу тинэжъ-лужымэ кьахэнагъэу, Іорлотэжыклэ джыри мы дунаим кышцеклоклэрэр зеригъашлэмэ шлоигъоу лъэплэ. Сэри мы упчлэр, хэт сапэ кыфагъэми, сиапэрэ упчл. Сильэпкъ, силлакьо рыклогъэ кьэбарэу зэхэсхыжыхэрэм шъори щыгъуазэ шъуафэсшыныр сыхысап.

Хуэгъэ-шлагъэ, таурыхъ зыфэллэшт горэ зыпымыл лъэп-

кы, ллакьуи мы дунаим тетэп, сыда плэмэ лыгъэ зезыхагъэм е мыхъун зышлагъэм итаурыхъ клодынэу щытэп. Цыфхэм е шлүклэ, е еклэ агу кьенэжы, ау ежъ адыгэ цыф лъэпкъыр зэрэгъэпсыгъэмклэ, нахъ игъэклотыгъэу, нахъ кыуухумэзэ игъашлэм кызыдырхъахыэрэр дэхагъэ, лыгъэшхо зыпылэ таурыхъхэр арых. Мы кыкклэслотыкыжышцт кьэбарыр кьесымыгъажъэзэ шъугу кьэзгъэкыжымэ сшлоигъу, мы лъэкьуацлэу зигугъу кьэтшырэ Мэджаджэхэр нарт эпосым бэрэ хэлплэгъошт. «Мэджаджыкьо Аргэджан, Мэджаджыкьо Пэныкьу» ыкли нэмыкхэр.

Мыр, Мэджэджэ бзылфы-

гъэу непэ зигугъу кьэсшымыэ сшлоигъом ятэ, нахъ ин Сирием имысыгъэу ары кызырэднэсыжыгъэр. Кушъхэфэчъ хъафтын амалыр ілэу, зэ тлысыгъоккэ а зы мэлъыр ышхын ылэккыу, метритлүрэ ныкьорэ Іэлэ-цылэ иинагъэу ары кызырэлотэжырэр. Идунай зехъожым, хъадэр зэрэдахырэ хъадэхылымэ темыфэу лъэой кыхъэкклэ дахыгъагъэу ало. Мыщ сыгу кыгъэккыжырэр сэ сиклэлэгъум гъунэгъу лыжъхэр кызырэсккынаклэщтыгъэхэр ары. «Хэтмэ уащыщ?» — алоу кысэзупчылэхэмэ, зыслоккэ, сицкыкыгъэ агу римыхъэу, ренэу кысэдысштыгъэх. «Уятэжъхэр пелыуа-

ныштыгъэх, сыда ащ о узклагъэмыдэр?» алоты. Сэри ар лъэшэу сыгу кьеоштыгъэ, силэгъухэм санахъ мыцкыкыгъэми, ахэм ясэмэркъэу кызыгурылэщтыгъэп, сыгу кьеуапэу тэдэжъ сыкьэккыжыты, сянэ-сэтэмэ зафэслотэжыклэ, щышцтыгъэх. Мыщклэ кьасломэ сшлоигъор таурыхымырэ Сирием щалэгъуэгъэмрэ зэрэзэтемыкыхэрэр ары. Мы лъэпкъым иныжъхэри, ккочлэшхохэри зэрэхэтыгъэхэр кьэзыушыхъатырэ кьэбар.

Мы бзылфыгъэм ятэ дунаим зехыжым кынынэуж, шхъал кызылуыгъэу рылажышцтыгъэ. Ккочлэ бэлахъ горэ пшъашъэм дэжъ щэфакло кьэкылагъэу зэлү-

клагъэх. Е сэмэркъэу ара, е ыкыуачлэ кыгъэлъагъэ шлоигъуагъа, коц Іатэм хэлаби, Іэпышымклэ зелотым, хъаджыгъэм фэдэу ыгъэтэкъуагъэу ары кызырэлотэжырэр. «Коцэу хъаджыгъэ зыхэшъушыкылырэр махэ» ылуи, Іушхыпцыкылыгъ. Коц дзыоу ыщэфыгъэм ыпклэ ритынэу ахъэр зыфещэм, бзылфыгъэр хэлаби, зы динар кыхихы, Іэпитлүклэ зэтыриуппланкы, ккочлэм фицэи-жыгъ, «О уиахъи ащ фэди-зэу мэхъанэ ілэп» ылуи, джэуап ритыжыкыгъ. Ккочлэм ылэгъуэгъу ыгъэшлагъоу ащ еплыи, зи ымылоу кычлэккыжы кьэкложыгъэу ары кызырэлотэжырэр. Мыщ фэдэ лыхъужъхэу адыгэ цыф лъэпкъым маклэп хэтыгъэр, бзылфыгъыи, хулыфыгыи ацлэхэр дахэкклэ арагъалоу непи кытхэнэжыгъэх.

(Къызыкълъыкълорэ
мэлылфэгъум и 10-м
кыдэкыгъэ номерым ит).

Заур. Сэри гухэлъ горэхэр
силэхэу къэсщэфыгъ...

Ичрам. Ащыгъум ищыклэ-
гъэжыр ар уянашым закреп-
ить ебгъашынэу ары.

Заур. О уфаемэ, джыдэдэм
некло шахлэм, кыпфизгъэ-
хьощт.

Ичрам. Сыгу мапэшъ, изе-
рар къэклоштыгъэп (*гулэзэ кыиз-
щэльэты, ау зыкыишлэжыгъэу
Заур юплыхъэ.*) Ары шъха-
ем, уяне?.. Исба сшыпхъу?

Заур. Исмэ гъэшлэгъона?

Ичрам. Хъау, шыпхъу на-
хыжыр пльытэн фает... Сы-
нэгү зэхэццылагъэ ут тедзагъэу
кыислуплэмэ нахышлэу.

Заур. Ащыгъум уилоф кымы-
кыгъэу лъытэ.

*Гоцэмыдэ клэракъу фэпагъэу
пчъэшъхалум кытеуцо. Ар Ич-
рам зильэгъуклэ, кыкълэщтагъэу
кызышлэжыгъэу.*

Ичрам. Шыпхъу дэхэшхор,
Тхъэм ыломэ упсауба?

Гоцэмыд. Уешъонэу игъо
уимыфагъэмэ, тыгъуасэ сызэ-
рэплэгъугъагъэм джыри сы-
зэрэтетым гу лъыптэн фает.

Ичрам (*Заур елушашъэ*).
Джары сз зыфэслагъэр... «гъэл-
склын» юфыр етлан. Мыр оц
пай, пкълэджыбэ игъэклэуашъ
(*конверт зэтеуплэнклагъэр шъ-
фэу столым кыфытырелъхъэ,
ар псынклэу Заур ештэшъ,
гъончэдж джыбэм релъхъэ.*)

Мыекъуапэ сызэклом кыпфы-
сагъэхыгъагъ. Ау сшыгъупшэ-
жыи тлэклэу къэзгъэгужъуагъ.

(*Ымакъэ чэфэу ышлэзэ ышып-
хъу зыфэгъазэ.*) Все нормально,
сестра, умыгумэкл, а юфым
сыхэмытыжынэу исхъухагъ.

Гоцэмыд. Тхъэм жемафэ
урегъэгущы, бэрэ пфыклэщыт-
мэ сшлэрэп нахъ.

Ичрам. Ар вопрос хылыл,
сшыпхъу дэхэшху, ащ пае се-
гупшысэнуеи сыфаеп.

Гоцэмыд. Зэ къэслэгъу-
жыгъэмэ уилорэ уишлэрэ зэ-
тефэжъхъу... Модэ некло, дэгъоу
узгъэшхэщт.

Ичрам. Сыфаеп... Заур сэ-
лам къесхынэу сыкыдэлэ-
дэгъагъ нылэп. (*Дэкълэжы.*)

*Гоцэмыдэ столым кыкълэ-
рэхъэшъ, ыкьо пэчлынатлэу къэ-
тлысы.*

Гоцэмыд. Джыри компью-
тер къэпщэфыгъа сэлэ?

Заур. Ары...

Гоцэмыд. Пчъагъэ уил, кыи-
зэпэбгъэчъэнху къэоугъойха?

Заур. Мыр сз сищыклэгъэ
шыпкъэм фэд.

Гоцэмыд. Адрэхэмкли джа
шыпкъэр ары къаплэщтыгъэр...

Заур. Ахэм ямодэ икыгъах.

Гоцэмыд. Бзылфыгъэ шы-
гына имодэ икынуэ? Уиджэгун
бетэмалэ пае къэмыугупшысы-
жырэ шылэп.

Заур. Пчъагъэр кыюслагъи
силофшлэнклэ зэрэсищыклагъэр.

*Гоцэмыд («Сотовэу» кыте-
уагъэр джыбэм кырехы, гушылэу
регъажъэ).* Опсэу! Мыслыи-
мэта сэлэ? Сыд къэбара зыфа-
плорэр? Ара сэлэ... Тлэклэу шлэмэ
сз сыкыпфитеожыщт. (*Теле-
фоныр столым тырелъхъэ.*)

Заур. Сьюлэу, уимозговой
атакэ кыпымыдзэжъ.

Гоцэмыд. «Атак-матак» плэ-
зэ укыиздэмыгушылэнэу тхъап-
шырэ кыюслагъа? Уинасып-
мэ, нысэ тэрэз горэ кытфэл-
щэнышъ, узэклифын.

Заур. Егъашлэми улыхъуа-
гъэкли о узыфаем зэрэпфите-
мыгъэфэщтыр сз дэгъоу сэшлэ...

Гоцэмыд. А нэпшлэщ мыу-
кытэр зыщыгъэгъупш! (*Мэтэ-*

ХЪУРМЭ Хъусен

Гоцэмыдэ инысэхэдакл

Къэшлыгъуиплэ хъурэ пьес

ХЭТХЭР:

Хъаблэкъо Мэд — пенсиет шылэ хъулъ-
фыгъэ лъэгъупхъ.

Хъаблэкъо Гоцэмыд — Мэд ишхъэгъус,
ильэс 50 фэдиз ыныбжъ.

Заур — ахэм якълэзэ закъу.

Ичрам — Гоцэмыдэ ышнахыкъл, ильэс
40 горэ ыныбжъ.

Рузан — Заур игъунэгъу, быдзыщэ зэ-
дешъуагъэх.

Линара (Лора) — Заур икъэщэн.

Шыклор Ислъам — Заур иныбджэгъу.

Мэдин — анашист, Ислъам ишъэогъу.

Щамсэт — гъунэгъу шъуз.

Сурэтыр
авторым ышлыгъ.

джыжы.) Укъэмэлаклэмэ, гъэ-
учылапэмэ зэкълэ дэт... (ща-
гум дэкълэ.)

Заур (янэ клэлъыпплэзэ).
Мэтхъэжыба джар! Чылэ шъуз-
мэ зэблахырэ бзэгур егъэгъэ-
унэшкълэу ары. Ахэм ядэлүзэ
сз сызфэгъгъэр чыисыгъэнагъэ
пэтызэ, «сикълэзэ закъо нысэ
кыисфисцэнэу фает» ылозэ
мэтхъаурыхъэ щыс. (*Ичрам кыи-
ритыгъэгъэ конверт зэтеуп-
лэнклагъэр гъончэдж клэджыбэм
кыирыхызэ.*) Сыд тхыгъ шъулау
мы сянашым шъэфэу джыбэм
рысигъэгъэклошъагъэри? (*Тетха-
гъэр зильэгъуклэ гушлэ-гумэклым
хэтэу клэкууы.*) Сызэготэу
сызэрежагъэр ешлэти, Линарэ
кыисфитхыгъэн фай. (*Гулэзэ
итым нэклэ зырычъэкълэ, ыгу
хэкълэу кыипедзэжы.*) Тянашым
еплэ кыысишлагъэм! Ешъокло
тхъамыклэм шыгъупшэжы, кыи-
ратыгъэ писъмъу зи клэ зыры-
мытыр мазэ зытешлэм кыыси-
тыжыгъ. Ащ ыужым пчъагъэрэ
телефонклэ ежъ Линарэ сы-
фытеуагъ шъхаем, гъэклосэгъэ
зэпыт. Зэрэхурэмклэ, кыизэрэ-
силогъагъэу, зыщызгъэгъупшэ-
жынышъ, нахыбэрэ тызэфэ-
мызыжынэу фай. Джары клэ-
ухэу фэхъугъэр, Рузанэ илуа-
клэу, «сииндийскэ» шулъэгъу.

пэухъу.

Ятлонэрэ къэшлыгъу

Хъаблэкъомэ ящагу. Гъэ-
мэфэ пчэдыжъ щайешъогъур
зыщытеклыгъэхэ уахът, дунаир
ошлэ дах, тыгъэр къокыплэм
ичыгышъхъапэмэ къапытыс-
хъэгъах. Щагум зыгъэпсэфы-
плэу дэтым истол **Заур** клэ-
рысэу ноутбукым рэджэгү,
ыбгъуитлуклэ **Ислъамрэ Мэ-
динэрэ кыыгосых.**

Заур. Зы, тлу, шы, «Огоны!»
(*Танк омакэ компьютерым
кыелукълэ.*)

Мэдин. Ничего себе! Танк
шъэджашъэр къоззу ригъэшъыгъ!

Заур (*зыфэрэзэжъэу*). Клэрэ-
клэшхом ыпсэ хэсыутыгъэба?!

Ислъам. Хъалэч-псэлэчыр
кыифэбгъэклэуагъ!

Мэдин. Сшлагъэп титанкыклэ
ащ фэдэу пхъэшэ дэдэу шытми.
*Мэд щагум кыидэхъажышъ,
клэлэхэм адэжъ къэсэу кыызы-
уцукълэ, мыдрэхэр къэтэджых.*

Мэд. Къух-сых шъуезэрэгъа-
фэ, ара?

Ислъам. Заур джэгуклэ гъэ-
шлэгъон горэ къаихыгъэшъ,
зыфэдэм тепллы...

Мэд. Адэ сыд, тэтыехэр
тешъогъаглохэба?

Мэдин. Мэд, озгъэлъэгъу-
гъо-

ти американскэ танк шъэджа-
шъэ горэм зэогъуклэ Заур
«ишхур» зэрэригъэлуагъэр!

Мэд. «Ишхурри» кыихъагъэ-
мэ, ащыгъум зэошхоба шъуз-
хэтыр. Тэ тицлыкълэу гъом кыи-
щэгъагъэу юфшлэным нахъ
шъхъалэ цылэми тшлагъэп. Джы
гъэшлэгъоныр шъо джэдэшхо-
хэми компьютер гугъу нэмыкл
шъуилэжъэп. (*Унэм ехъажы.*)

Ислъам. Уятэ зышлэн зымы-
шлэрэ клэлэхъужъ пэцынэхэм
тафэдэу кыитэпллын фай.

Заур. Шъугу ешъумыгъабгъ,
юфэу зыуж итымклэ ышхъэ
зэлагъэхъагъэшъ ары.

*Къэлэпчъэжыем зыгорэ фэ-
сакъызэ кызытеоклэ, яныбджэ-
гъумэ ащыщэу къащэхъушъ, клэ-
наклэхэу рагъажъэ.*

Ислъам. Тхъэм семейгалл
Клэпщыкър армырмэ!

Мэдин. Дахэу кыизэрэтео-
рэм гу лъышъутагъа? Къалэм
зэрэчэрэ зэпытым пае ащи
культурнэу зыкъаригъэлъэгъумэ
циз хэхъо.

Заур. Нэмыкл горэнкли мэ-
хуба?

*Фэсакъхэзэ джыри къэлэп-
чъэжыем кыитеох.*

Мэдин. Сэ къэсэшлэжыи ащ
ипхъужъ шэнхэр. (*Къэлэпчъэ-
жыемклэ маджэ.*) Ей, Клэпщы-
кър! Зызэрэпшлэжыгъэр икы-
уштышъ, «ишхур» луи кыидахы!

*Къэлэпчъэжыер жъажъэу
кыиокълышъ, бзылфыгъэ ищыгъэ
дахэр къэлагъо. Ар клэкозэ-
пылп фыжъэу гъолчашъо кыи-
зытырихъэу, кусэ псыгъо ежъа-
шъоу ехыхэрэр макълэу кыызы-
хэщырэмклэ фэпагъэ, ащ гъэ-
мэфэ туфлэ пльыжыбзэхэу
лъэдэкъэ лъагэ зилэхэр пы-
ллых, дэнэ шъхъэтэхъо уцы-
шъозэгъэ плуаклэр техъуагъ, нэ-
гъунджэ шлуцлэ клэль. Клэлэхэр
альэгъурэм ыумэхыгъэхэм
фэдэу, зэрэгъэулушыжыгъэхэм
плонэу, емыплэкълышъужэу кыи-
зыщэкълэшых.*

Мэдин (*клэлэмэ къарело*).
Ишхур, товарищхэр! Шъуфае-
ми Тхъэ кыишъуфэслон, ар
Клэпщыкър зыкли фэдахэп!

Ислъам. Тэри тэлъэгъу мэ-
лэлич гуащэр ошъогум кыизэ-
реуцохыгъэр! (*Заур елушашъэ.*)
Сенэгуге ар Тхъэм о кыпфи-
хыгъэкълэ. Клоба, мыбыбыжызэ
пэгъокли, кыидащэба!

Заур (*зыкыишлэжыгъэу*).
Тадэжъ кыиухъагъэм сыпэгъо-
клын адэ (*щагум кыидэхъанэу
езымыкурэ пшъашъэм дэжъ
клозэ.*) Адэ къеблагъэба ура-
мым утемытэу. (*Зыкълыхъэкълэ
кыиокълэщтагъэу ыпашъхъэ зы-
щыретлэшъ, ымакъэ тлысыгъэу.*)
Линара сэлэ? Сыда мыщ укъэ-
зыхыгъэр?

Лора (*зэкълэми зэхэхэу*). Сэ
сцлэр — Лора. Интернетым
кыисхыгъэ мэкъэгъэлумклэ Мые-
къуапэ сыкыкылыгъ...

Заур (*ыгъэшлагъоу*). Ора дом-
работницэу къэтхэжыгъагъэр?!

Лора. Сищыклэгъэ унэр мы-
рэу ылуи, таксистым сыкыиуи-
щагъ. (*Кыелушашъэ.*) Сьюлэу,
Заур, Лорэклэ кыисадж, апэ-
рэу сыплэгъугъэу зэкълэми къа-
щыгъэхъу, джауштыу ищыкла-
гъэгъош. Етланэ зэкълэри кыюс-
лошт.

Заур (*къэгулагъэу, клэлэхэм
зэхэхэу*). Хъау, хъау, ухэукъуа-
гъэп, къеблагъ, Лора! Сян ары
мэкъэгъэлур сэзыгъэтыгъагъэр.

(*Мэкъэ нахъ цыкълукълэ Лина-
рэ рело.*) Ар зэготэу зэжагъэм
ычылплэклэ кыифэкълэуагъэр ерэ-
ши, зиуплэлужын.

Лора (*Заур кыируложы*). Ащ
сэ сыфэгъэзагъэшъ, умыгумэкл...
дэгъу хъушты. (*Мыдрэхэм кыи-
зэхэхэу.*) Таксистым дэгъоу сы-
кыыгъэсыгъ...

*Рузанэ щагум кыидахъэзэ,
зыкълэб къэгъэзэгъэ пшъашъэр
Заур клэрытэу зильэгъукълэ, хъу-
рэр кыиурымылоу кыизэтеу-
цо. Заур лэ кыызыфишылкълэ
аклэрэхъэ.*

Рузан. Шъуимафэ шу!
(*бзылфыгъэр кыиуишлэжыкълэ,
кыиуиуепхъоты.*) Линар, ора
сэлэ?! Зи кыизгурылорэп...

Лора (*мэкъэ гъэцлыкълэуагълэ
рело*). Рузан, Тхъэр осэгъэлъэу,
ори сымышлэ фэдэу къащыгъэ-
хъузэ, Лорэклэ кыисаджэзэ
шлы. Джауштыу ищыклагъ, си-
къэклэуаклэ кыиурыызгъэлошт...

Рузан. Егъаши пцлы сыу-
сыгъэп...

Заур. Сэ кыизэрэсшлэшлы-
щтыгъэр бзылфыгъэхэр яшъэф-
хэмклэ нахъ зэгурэлэшхуэхэу
ары...

Рузан. Кыиугурэлэми, гум
егъэштэгъагыи шы, ау бзэгү
схъэуи сесагъэп.

Лора. Тхъауегъэпсэу, Рузан,
ар сшыгъупшэщтэп.

Рузан (*Заур зыфэгъазэ*).
Сызэгугафэрэм юфыр тетмэ,
Заур, сз кыисфэнэжырэп шъэ-
фэу мы кыиуфэклэуагъэм пфи-
гъэуцугъэ хытылым псаоу укыи-
кыжынэу сыкыпфэлэлонэу
ары (*гукъао къафырилэу къа-
клэрэклэжышъ, гузажъозэ ца-
гур къебгынэ.*)

Заур. Апэрэ мыжъом тыпэ-
клэфэгъахэу лъытэ. Джы некло,
ятлонэрэ мыжъошхоу тпэхэр
тлэми кыипызыкълэщтым дэжъ
(*унэгупэмклэ рещажъэ.*)

Лора. Сыбгъэщынэн нахы,
тпэхэр кыизэрэтыгъумэщтхэм
тебгъэгупшысэмэ нахышлэ.
(*Кыизэтеуцошъ, зэплэкълэуагъэу
мыдрэ клэлэхэм кыизэхэхэу.*)

Кыиздэсштагъэхэр моклэ ура-
мым тетых...

Мэдин (*ащ къежэщтыгъэм
фэдэу къэгулагъэу*). Умыгумэкл,
дэхэдэд, ахэр сз кыидэхъа-
щтых (*ельэкълонзэ щагум дэ-
кълышъ, чыгум щагъэчэрэ
лалъмэкъ инитлу кыидешъ,
ыдэжъ егъэуцу.*)

Лора. Тхъауегъэпсэу.

Мэдин. Ар мелочы нылэп,
нахъ крупнэхэри, пфэзгъэцэ-
клэнхэу сыхъазыр.

Лора. Ащ фэд тэ, бзылфы-
гъэхэм, тызылпыхъурэр...

Мэдин. Ащыгъум къэбгъо-
тыгъахэу лъытэ.

Лора. Сыдэу дэгъуа!..

Заур (*Линарэрэ Мэдинэрэ
язэдэгущылакълэ ыгу римыхъэу*).
Гъогум кыитеклы кюдыерэр о
уисэмэркъэуэхэм афэклэщыгъу
пшлэша? Нахышлугъ оркыныкълэ
зымышлыжъэу мы къэбгъэуцу-
гъэхэр унэм ипхъагъэхэмэ.

Мэдин. Сысэмэркъэуагъахэп,
боу сишъыпкъ. (*лалъмэкълэ-
шхохэр ештэхэшъ, унэм ре-
хъэх.*)

Лора (*гушлэпсызэ*). Зэрэклэлэ
гъэшлэгъоныр. Уиныбджэгъун
фай?

Заур. Гъэшлэгъон адэ, пльэ-
гъурэба ынэхэр зэрэлэджэрэр?

Лора. Хъэ делэр ары хъа-
лыжъо шыгугъырэр...

Заур (*зыгъэпсэфыплэу Ис-
лъам зыдэщытым дэжъ Линарэ
къещэшъ, ныбджэгъум ыпъэны-
кълэ шхъэ ешлы.*) Мыр си-
ныбджэгъу Ислъам.

Лора (*ылапэ Ислъам фещэи*).
Сэ сцлэр Лор.

Ислъам (*итлукълэ лалэр ыубы-
тызэ, есэмэркъэу*). Адыгэцлэ
шыпкъэшъ, сигуап.

Заур (*къэгулагъэу*). Ежым
ятэжъ ефэнд горэм ыцлэкълэ
еджагъэхэшъ ары.

Лора. Ащклэ Ислъам десэгъа-
шэ — лэпкъ гушхоныгъэр
ары тимишлэжыхэр. Мары сз
сци, киноу зэпллыгъэ горэм
хэт пшъашъэу ыгу рихыгъэм-
клэ сятэшыпхъум кыиыхыгъагъ.

Джащ фэдэх пшъэшъэгъоу,
нэлүасэу силэхэри, адыгацлэ
зыхъэу ахэтыр зырыз...

Мэдин (*кыиухъажы, Линарэ
дэжъклэ къэуцугъэу луплыхъэ-
зэ*). Ащклэ тэ, мы зэныбджэ-
гъуишым, зэрэадыгъэхэр зыщы-
гъупшэжыгъэхэм анэ кыиты-
утыгъэп умыло.

*Гоцэмыдэ ышхъыи дахэу
зэгъэзэфагъэу, халат къолэн
лпаллри зыгъэу унэм къекулъшъ,
гушлэпсызэ къаклэрэхъэ.*

Гоцэмыд (*Лорэ лаллэ рищэ-
кълэзэ*). А, нынэ, сыдэу дэгъоу
укъэклэуагъа! (*лаллэ зызэрэщэ-
кълэхэкълэ гуцуагъэу.*) Мыхэм
гъогум укыизэрэтеклыгъэрэ
ашломылофэу кыиуцоклыгъэхэу
пшъхъэ агъэузы, арба?

Лора. Хъау, ащ фэдэ юф
щылэп, нэлүасэ тызэфэхъу пэт
нылэп.

Гоцэмыд. Мыхэм янэлосэ-
шын сз сезэщыжыгъ. Щыри
зэфэдэкълэбзэу зэрехыплэ-
гъэшъ, ащ шлоклэу пъэбэкълэу
тэрэз гори ашлыщтэп.

Ислъам. Гоцэмыд, апэрэу
тызылпэгъурэм тызэрэмыхъатэр
арэу шлэхыщэу гурымыгъалоба.

Гоцэмыд (*лутлэ ешлы*). Шъо
плыгъэу шъухэлъыр ары нэ-
мылэмэ, игугъу пшлэгъэ-умы-<

ТИЗЭГУКІЭГЪУХЭР

Тибыракъ и Мафэ тыпэгъокІы

Мэлылфэгъум и 25-р — адыгэ быракъым и Маф. МэфэкІым изэхэщэкІо куп зычэзыу зэхэсыгъоу иІагъэм кыышайтыгъэ Іофыгъохэм тигъзетеджэхэр ащытгъэгъуазэх.

ЗэхэщэкІо купым ипашэу, Адыгэ Республикэм лъапкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жьугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шхьэлэхъо Аскэр изэфэхьысыжхэм къахигъэщыгъ адыгэ быракъым и Мафэ игъэклотыгъэу тиреспубликэ зэрэщэгъэмэфэкІыштыр. Концертыр Адыгеим и Къэралыгъо филармоне щыклотт. Ащ игъэхъазырын анахъэу фэгъэзагъэр дунаим щыцІэрыІо ансамблэу «Наймэ-

сыр» ары. Купым ихудожественнэ пашэу Хьоджэе Аслъан кызырІуагъэмкІэ, концерт программэр гъэшІэгъонэу гъэпсыгъэщт. Адыгэ быракъым дунаим тет тильэпкъэгъухэр, республикэм ис цыфхэр зэрэзэфышхэрэр мэфэкІым кыышайгъэлъэгъоштыр.

Адыгэ Республикэм культурэмкІэ иминистрэу Къулэ Мыхьамэт, компаниеу «Гостелекомы» иІофышІэу Ожъ Азэмат, Мыекъуапэ иадминистрация культурэмкІэ игъэлорышІаплэ ипашэу Цэй Розэ, тиреспубликэ иобщественнэ дви-

жениеу «Адыгэ Хасэм» иІы-клотхэу Шхьаллэкъо ГъучІыпсэрэ Болэкъо Аслъанрэ зэхэхъэм кызырэщалауагъэу, урымхэр, ермэлхэр, къэндзалхэр, нэмыкІ лъапкъ движениехэр мэфэкІым хэлэжъэщтыр. Къэлэ паркым кыщаблэныш, зэхэтхэу филармонием нэс кызырэкІоштыр гъэшІэгъонэу зэхэщэщт. МэфэкІым хабзэм икыулыкыушІэхэри къэклотытх.

Адыгэ шъуашэр ащыгъэу ансамблэхэр, Лъапкъ театрэу Цэй

Ибрахьимэ ыцІэ зыхьырэм иІофышІэхэр, студентхэр, адыгэ шыухэр, нэмыкІхэри урам шхьалэу Краснооктябрьскэм кыырыклотытх. Шхьэлэхъо Аскэр зэрилытагъэмкІэ, лъапкъ шІэжым, искусствэм афэгъэхьыгъэ къэгъэлъэгъонхэри зэхэщэнхэ фэе. Концертыр кызаухкІэ, филармонием ыпашхъэ адыгэ джэгур зэрэщыклотытх, нэмыкІхэм Іоф адашІэщт.

Сурэтыр зэхэсыгъом кыыщытетхыгъ.

ЛЪЭПКЪ ШІЭЖЪЫМРЭ ФЕСТИВАЛЬХЭМРЭ

Нартхэм яІотакІу

Дунэ ыкІи Урысые Артийскэ комитетэу Кавказ шъолырым щызэхашагъэмрэ кІэщакІо фэхъуи, орэдыІохэмрэ къэшъуакІохэмрэ язэнэкъокъу ятІонэрэу Налщык щырагъэкІокІыгъ. Адыгеим ифольклор-этнографическэ ансамблэу «Ащэмэзым» апэрэ чІыпІитІу кыфагъэ-шъошагъ.

КъэшъокІо куп 35-рэ, орэдыІуи 170-рэ, лъапкъ музыкальнэ ІэмэпсымэхэмкІэ ансамблэ 14, орэдыІо куп 30 Налщык щызэлэуагъэ-

кІагъэх. Абхъазым, Армением, Къыблэ Осетиим, Грузием, Украинэм, Волгоград хэкум, Краснодар краим, Темыр Кавказым ирес-

публикхэм, нэмыкІхэм къарыкІыгъэхэр зэнэкъокъугъэх.

Фестиваль-зэнэкъокъур лъапкъхэм язэпхыныгъэ гъэпытэгъэным фэлэжъагъ. ХагъэунафыкІырэ чІыпІэхэр кыдакынкхэмкІэ ясэнауштыгъэ кызырагъэлягъорэм дакІоу, анахъ Іэпэласэхэр, опытышхо зІлэхэр яшІэныгъэкІэ ныбжыкІэхэм адэгуащэщтыгъэх. Ныбджэгъуныгъэ зыхэлъ зэлукІэгъухэм гушыІэ фабэу ащызэралорэм зэфышхэщтыгъэх, упчІэжъэгъу зэфэхъуштыгъэх.

ЗэхэщэкІо купым итхьаматэу, Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым, нэмыкІ республикхэм искусствэхэмкІэ язаслуженнэ ІофышІэшхоу, Дунэ ыкІи Урысые Артийскэ комитетым ипрезидент игуадзэу, шІэныгъэлэжъэу Бетугъэнэ Ауес кызырІуагъэу, дэхагъэр, гукІэгъур мафэ къэс кызыхэдгъафэхэзэ тищыІэныгъэ нахьышІу тшІын тІэкІыштыр.

Волгоград кыкІыгъэ Лариса Камышевэр, Темыр Осетиим — Аланием искусствэхэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэшхоу Руслан Тедеевыр, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистэу Мэзэнэ Схьатбый, Ставрополь краим

илыкІоу Светлана Мякишевэр, нэмыкІхэри кІэух пчыхъэзэхэхъэм кызыщэгъушыІэхэм, фестивалыр мамырныгъэм игъэпытэн, ныбжыкІэхэм яшІэныгъэ лъагъэклотэным зэрэфэлорышІэрэр хагъэунафыкІыгъ.

«Ащэмэзым» ихудожественнэ пашэу Бастэ Асыет кызырІуагъэмкІэ, тиреспубликэ икІыгъэ ныбжыкІэхэм ижъырэ адыгэ орэдхэр агъэжынчыгъэх, кІэух концерт хэхыгъэм хэлэжъагъэх. Ащ дакІоу, лъапкъ шъуашэм идэхагъэ фестивалым кыышайгъэлъэгъуагъ. Орэдым кыдэшъорэ клалэхэм лъапкъ фольклорым икупкІ кызылэуахызэ, адыгэ шэн-хабзэхэм ябаиныгъэ къагъэлъэгъуагъ. «Ащэмэзыр» Москва, Германием, Тыркуем, нэмыкІхэм ащылагъ, фестивалхэм щытхъуцІэхэр къащыдихыгъ. Тиреспубликэ щыклорэ мэфэкІхэм, зэхэхъэхэм чанэу ахэлэжъэ. Адыгэ быракъым и Мафэ мэлылфэгъум и 25-м игъэклотыгъэу хэдгъэунафыкІыштыр. «Ащэмэзыр» ащ кыышхъоштыр, щыуджыштыр, лъапкъ орэдхэм, нарт къэбархэм таригъэдэлүштыр.

Сурэтым итыр: **ансамблэу «Ащэмэзыр».**

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Домшинскэм дидзагъ, Кондратьевым...

«Мэщыкъу» Пятигорск — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — 0:1.
Мэлылфэгъум и 9-м Пятигорскэ щызэдешІагъэх. Зыщыгъэхэр: Ю. Къошк — Шытхьал, А. Гурбанов — Краснодар, Р. Шекемов — Налщык.
Къэлапчъэм Ігуаор дзыдзагъэр: Домшинский — 8, «Зэкъошныгъ». Богатыревым пенальтир дидзагъэп — 90, «Мэщыкъу».

ЯтІонэрэ купым хэт командэхэу «Къыблэм» шешІэхэрэм яапэрэ зэлукІэгъухэр зэрэклэуагъэхэр зэтэгъапшэх. «Зэкъошныгъэр» Пятигорскэ зэрэщешІагъэм кыыхэдгъэщырэр апэрэ такыкІхэм къащыублагъэу тифутболистхэр апэклэ зэрилыштыгъэхэр ары. Алексей Домшинскэм Ігуаор кызыратым башцэрэ ымыІыгъэу къэлапчъэм дауи, хъагъэм ридзагъ — 0:1.

А. Домшинскэр ащ ыуж гъо-

гогуитІо «Мэщыкъом» икълэлпчъэлут изакъоу екІугъ, ау пчъагъэм хигъэхъон ыІэкІыгъэп — тІэкІу гулэщтыгъ.

ЕшІэгъур аухынкІэ зы такыкІ къэнагъэу тифутболистхэм ащыщ Іэгуаом ІэкІэ нэсыгъ. Судьяу Къошк Юныс пенальтир ыгъэнэфагъ. А. Богатыревыр лъэшэу тикъэлапчъэ кыдэуагъэми, «Мэщыкъом» фэгумэкІыхэрэр ыгъэгъушІонхэ ыІэкІыгъэп. Тикълэлпчъэлутэу Кирилл Кондратьевым

Іэгуаом зылгидзи, хъагъэм ригъэфагъэл.

«Зэкъошныгъэм» текІоныгъэкІэ финалыр зэриублагъэм фэшІ тыфэгъушІо.

КІэуххэр

«Къыблэм» икупэу «А»-м зэрэщешІагъэхэр зэфэтэхьысыжы. «Таганрог» — «Черноморец» — 1:1, «Спартак» — «Афыпс» — 3:1, «Витязь» — «Ангушт» — 3:0, МИТОС — «Торпедо» — 0:1, «Динамо» — «Биолог» — 2:0.

Купэу «Б»-р

«Краснодар-2» — «Астрахань» — 0:4, «Терек-2» — «Анжи-2» — 2:0.

ЧІыплэхэр

1. «Черноморец» Новорос-сийск — 22
2. «Витязь» Крымск — 21
3. «Торпедо» Ермэлхъабл — 20
4. МИТОС Новочеркасск — 18
5. «Афыпс» Афипский — 17
6. «Спартак» Налщык — 16
7. «Динамо» Ставрополь — 16
8. «Мэщыкъу» Пятигорск — 15
9. «Ангушт» Назрань — 12
10. «Таганрог» Таганрог — 11
11. «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — 10
12. «Биолог» Прогресс — 6.

Мэлылфэгъум и 14-м «Зэкъошныгъэр» «Динамо» тикъалэ щыІукІэщт.

НэкІубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЫЛЬ Нурбий.

Зэхэщыцагъэр ыкІи кыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъапкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жьугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыІэр:

385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкІыжъ зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:

advgvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэлорышІапл, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4015

Индексхэр 52161 52162 Зак. 638

Хэутыным узшыкІэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахьтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэшІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжъ зыхьырэ секретарыр ЖакІэмыкъо Аминэт